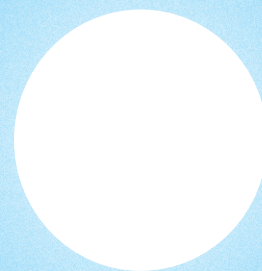

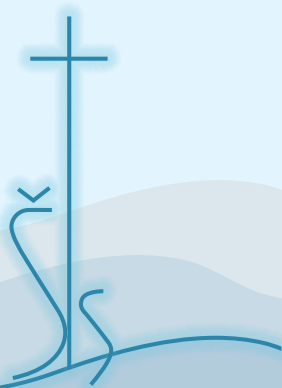
God. 2025./LV.

Br. 1/216

ODJECI

iz života Provincije Presvetog Srca Isusova
Školskih sestara franjevnaka – Split, Lovret

ODJECI

iz života Provincije Presvetog Srca Isusova
Školskih sestara franjevnika – Split, Lovret

God. 2025./LV.

Br. 1/216

Sadržaj

Riječ uredništva.....	3
Riječ provincijske predstojnice	5
IZ GENERALATA	
Korizma 2025.....	6
IZ PROVINCIJALATA	
Raspored pohoda provincijske predstojnice u 2025. godini	8
Obavijest o proslavi redovničkih jubileja u 2025. godini.....	10
Korizmeno hodočašće Zadarske nadbiskupije	11
Hodočašće u Istočnu Slavoniju.....	12
Obavijesti	13
ZBIVANJA I OSVRTI	
Ususret Danu bolesnika	14
Skladom slaviti Gospodina.....	15
Stopama talijanskih svetaca.....	16
Na putu rasta u cjelovitoj ljubavi.....	17
Susret sestara s privremenim zavjetima.....	18
Molitveno-rekreativni susret u Pagu.....	19
Pođi za mnom.....	20
Spomen na mučenike stradale u Zadarskoj nadbiskupiji.....	21

JEKA IZ AFRIKE

Susret sestara Misije	24
Sloboda i zavjet siromaštva.....	25
Sjedinjeni u ljubavi	25
Jedan drukčiji Bukavu.....	26

USKRSNE ČESTITKE

Uskrsne čestitke	31
------------------------	----

NAŠI POKOJNICI

S. M. Estera Žaknić.....	37
S. M. Vitomira Damjanović.....	39
Sestre naše Družbe	41
Rodbina sestara	41
Zahvale.....	42

PRILOZI

Nada... ne postiduje (Rim 5,5) i jača nas u nevolji	43
Poruka prigodom Dana posvećenoga života 2025.	45

Riječ uredništva

Drage sestre, liturgijska nam godina pomaže iznova proživljavati otajstva vjere vodeći nas, od slavlja do slavlja, do dublje spoznaje smisla puta kojim *hodočastimo*. Vjerujemo da su korizmeni dani bili ispunjeni slušanjem Božje riječi i poniranjem u njezine dubine te da je uloženi trud u našim životima donio pristao plod. Tako, duhovno osnažene i iznutra preobražene možemo, u ovoj Jubilarnoj godini, onima kojima smo poslani biti znak nade i svjetlo koje će u pepelu prolaznosti ukazivati na vječnost, tu čežnju svakog ljudskog srca.

Uskrsni broj našeg provincijskog glasila uobičajeno donosi izvještaje sa susreta, hodočašća, duhovnih obnova i događanja na razini Provincije i Crkve. I dok se život u Domovini odvija svojim redovitim tijekom, za naše sestre u DR Kongu proteklo razdoblje obilovalo je nesigurnošću i strahom. Krhki mir na sjeveroistoku ove, ratovima izmučene zemlje, nažalost, ponovno je ugrožen. Moleći za mir i sigurnost naših sestara i kongoanskog naroda, u rubrici *Jeka iz Afrike* donosimo osvrt na nedavne mučne događaje u Bukavuu.

Vjera u uskrslog Krista, pobjednika nad tamom i grijehom, neka krijepi naše korake u prilikama i neprilikama darovanog nam vremena.

Sretan i blagoslovljen Uskrs žele vam

sestre iz Uredništva

Riječ provincijske predstojnice

Korizmeni hod vrijeme je u kojem dublje razmišljamo o svojem odnosu s Bogom. Sve predanije slušanje riječi Božje dovodi nas do iskrenijeg unutarnjeg dijaloga. Korizma je vrijeme u kojem bismo trebale sagledati i analizirati ono što smo proživjele u odnosu na vlastiti život, odnos s Bogom i život u zajednici. Riječ koja se najčešće ponavlja u našem redovničkom životu je *obraćenje*. Zacijelo, među nama ne postoji ni jedna sestra koja nije iskusila milost obraćenja. Iako je obraćenje trajan proces koji ne može biti dovršen, u korizmi trebamo razmišljati o trenutku u kojem se nalazimo. Dok razmišljamo o svom osobnom putu, pozvane smo misliti i na odnose s cijelom zajednicom.

Otkriti nam je jesmo li još u stanju *starijega sina* koji je siguran u svoje zasluge i sam sebi priznaje poslušnost, marljivost i vjernost. U trenutku povratka *mlađega sina*, on nesvjesno pokazuje koliko se udaljio od kuće i obiteljskih vrijednosti. Stariji sin ne shvaća koliko je u domu Očevu, zapravo postao *stranac*, i to svojom zaslugom. On je udaljen od onoga što je njegovom ocu drago. Ne može se s njim veseliti povratku brata, živi u obiteljskom domu bez odnosa s bližnjima.

Zajednica i sestre se ne biraju, nego su nam darovane. (...) Povratak Ocu i početnom zanosu nužno će nas odvesti drugima i usklađivanju odnosa u zajednici.

Dijelimo li možda pogled *mlađega sina* koji se želi vratiti kući? Zašto je čekao s obraćenjem do posljednjeg trenutka, kada više nije vidio izlaza? Mogao je i ranije zaključiti da njegov život ne ide u dobrom smjeru. On je već u obiteljskom domu pošao *nizbrdo*, kada je zatražio *sve svoje*. Želio je slobodu bez odgovornosti i život bez briga, ne misleći na ukucane koje ostavlja. U trenutku odlaska njegova je odluka bila hladna i bezobzirna. Kada se krene *nizbrdo*, nikada se

ne ostane na položaju s kojega si otišao. Stanje se pogoršava, kao što se kamen nizbrdo kotrlja, nezaustavljivo i sve brže.

Koliko smo u svojim korizmenim razmišljanjima obuhvatili naše zajednice? Naš svakidašnji kruh trebao bi biti uređivanje odnosa s bližnjima kojima nas je Bog poslao. Zajednica i sestre se ne biraju, nego su nam darovane. U konačnici, bez Božjeg odabira i podrške ne bismo danas bile tu gdje jesmo. Razmatranjem i radom na sebi ujedno izgrađujemo i zajednicu. Povratak Ocu i početnom zanosu nužno će nas odvesti drugima i usklađivanju odnosa u zajednici.

Naš život i svakodnevne borbe osvjetljava nada, izdižući ga iz nizine u visinu, iz beznađa u spasenje. Nada i vjera oblikovale su život naše zajednice od njezinih početaka. Sjetimo se naših sestara koje su na početku svjetskog krvoprolića 1914. godine, na ovim prostorima hrabro započele svoje djelo. Usred siromaštva i bijede koja ih je okruživala živjele su od snage koja je proizlazila iz vjere u Providnost. Proživjele su više od stoljeća života u nadi dopuštajući da njihov odnos s Bogom oblikuje najprije njih, a zatim, po njima, i stvarnost u kojoj su živjele. Svako vrijeme nosi svoje izazove zahtijevajući napor oslušivanja, otkrivanja i vršenja Božje volje. Dao Gospodin da i mi, poput sestara koje su nam prethodile, oslonjene na Njega uzmognemo svoje *danas* živjeti dostojno poziva kojim smo pozvane (usp. Ef 4,1).

U nadi koja spašava, svim sestrama želim istinsku radost uskrsnuća Gospodina našega Isusa Krista!

s. Lidija Bernardica Matijević

IZ GENERALATA

Prot. n. 353c/2025.

Korizma 2025.

Svim sestrama Družbe

Drage sestre, hodočasnice nade!

Tijekom liturgijske godine, osobito u jakim liturgijskim vremenima došašća, korizme i u svetoj noći Kristova uskrsnuća, Crkva iznova čita i proživljava te velike događaje povijesti spasenja (usp. KKC 1095). Neka korizma i za svaku od nas bude vrijeme ponovnog razmatranja događaja spasenja i otajstva Kristove muke i uskrsnuća u našem “danas” – za naše spasenje. Iz tog iskustva spasenja proizlazi naše svjedočanstvo svijetu. Ne znamo kako, ali “Duh potpomaže našu nemoć” (Rim 8,26). Duh Sveti, svojom preobrazujućom moći, uprisutnjuje i posadašnjuje Kristovo otajstvo, ovdje i sada (usp. KKC 1092).

Bogoslužje prve korizmene nedjelje približava nam Isusa koji se, nakon krštenja, pun Duha Svetoga vratio s Jordana, a potom ga isti Duh četrdeset dana vodio kroz pustinju (usp. Lk 4,1). Oba događaja označavaju prijelaz iz Isusova skrovitog života u Nazaretu - provedenog u vjernosti predaji i zakonu Staroga zavjeta - u javni Život koji u potpunosti ostvaruje novozavjetnu tradiciju ljubavi prema Bogu, odnosno obilježavaju prijelaz od pripreme do ispunjenja volje Očeve.

Usredotočimo se nakratko na ovaj događaj i dopustimo da nam progovori. Narod živi u iščekivanju Mesije. Ivan Krstitelj, posljednji prorok Staroga zavjeta, dijeli krštenje pokore pojedincima koji pristupaju skrušeno, sa čežnjom i odlukom da krenu putem obraćenja. On vrši poslanje “pripravljanja puta” Gospodinu te na prijelazu između starog i novog saveza ponizno ukazuje na “jačega”, onoga koji će krstiti Duhom Svetim i ognjem. Dok je sav narod primao krštenje, pristupio je i Isus. U tom trenutku događa se prijelaz od krštenja vodom na krštenje Duhom Svetim i ognjem. Dok Isus moli, u zajedništvu s Ocem, Duh Sveti silazi na njega i začu se Očev glas: “Ti si Sin moj, Ljubljeni! U tebi mi sva milina!” (Lk 3,22). A onda ga taj isti Duh odvodi u pustinju i vodi sve do završetka njegova poslanja.

Zadržimo se na otajstvu Ivanova i Isusova krštenja. Ivanovo je krštenje bilo čovjekovo kajanje i nastojanje za obnovom, a Isusovo je krštenje milošću, Očev dar Duha. Tim krštenjem smo krštene, Duhom Svetim i ognjem. Po krštenju smo primile milost Božjeg sinovstva. Molitva po kojoj Duh Sveti silazi na nas, odnos je s Ocem, odnos u kojem se prelijeva ono što Bog jest - Ljubav.

Zastanimo na otajstvu krštenja ognjem. Božja ljubav gori za spasenje čovjeka – Njegova stvorenja, njegove slike. Njegov žar ne jenjava, nego se pojačava od stvaranja nadalje, u potrazi za palim čovjekom u raj, preko djelovanja otaca, kraljeva i proroka, po Sinovom

utjelovljenju i javnom djelovanju. Ispunjava se u uskrsnom otajstvu, kada Ljubav prema čovjeku prolazi put muke, križa, smrti, groba i uskrsnuća. Da, krštene smo i ognjem ove Ljubavi. I to je milost, Očev besplatni dar.

Apostol Ivan, koji je u vrijeme Isusove smrti s Marijom stajao pod križem, govori nam da je Isus nakon što je uzeo ocat rekao: "Dovršeno je", te prignuvši glavu, predao duh (usp. Iv 19,30). Dovršio je poslanje ljubavi i predao duh Ocu. I nama je dao svoga Duha, što se ostvarilo na Pedeseticu i neprestano se ostvaruje u Crkvi.

O, kad bismo snagom Duha Svetoga mogle ući u ova velika otajstva našega spasenja! Ne bojmo se! Otvorimo mu širom svoja „vrata“, zazovimo ga i s povjerenjem velikodušno i raspoloživo slijedimo Njegove poticaje. On je dah života (usp. Post 2,7), duh mudrosti, umnosti, savjeta, jakosti, znanja i straha Gospodnjega (usp. Iz 11,2). On je Branitelj (usp. Iv 14,26), Duh Istine, koji nas upućuje u svu istinu (usp. Iv 16,13). On nas posvećuje da bismo postigle ono za čim čeznemo-savršenstvo, kao što je savršen Otac (usp. Mt 5,48). Ovaj bi se popis mogao nastaviti u beskonačnost, kao što su Bog Otac, Sin i Duh Sveti beskonačni.

Vratimo se na početak našeg razmišljanja. Duh Sveti je sišao na Isusa dok je molio. Molitva, odnos s Bogom Ocem, otvara nas Duhu. Kako moliti, ne znamo, ali nas sam Isus uči: "Vi, dakle, ovako molite: Oče naš, koji jesi na nebesima..." (Mt 6,9-13). Ovom molitvom, kao kćeri, obraćamo se Ocu, izvoru svega što jesmo, što imamo i što trebamo. Molimo za dar Duha, koji je vječni izvor kršćanske nade, koji nam daje jedinstvo i otkriva nam kako trebamo danas pisati stranice naše Družbe (usp. Zaključni dokument Vrhovnog kapitula 2023., br. 5).

Drage sestre! Živimo korizmu kao "duhovnu vježbu" u čežnji za Duhom Svetim i otvorenosti njegovu djelovanju. Vrijeme korizme neka bude ispunjeno Duhom Svetim, koji nas vodi na hodočašće nade sve do ispunjenja spasenja u vazmenom otajstvu.

Želim vam svima blagoslovljenu Duhom Svetim ispunjenu korizmu te iznutra doživljen Uskrs.

s. M. Veronika Verbič, *vrhovna predstojnica*

IZ PROVINCIJALATA

Br. 4/2025

Split, 13. siječnja 2025.

Svim sestrama Provincije

Predmet: Raspored pohoda provincijske predstojnice u 2025. godini

Drage sestre!

Na početku ove kalendarske godine želim svima nama ostvarenje započelih planova na putu redovničkog služenja. Vjerujem da će nas jubilejska slavlja dovoljno osnažiti te da će utjecati na naše osobno poslanje. Slavlje upućuje na radost, a milost nas u konačnici uvodi u otajstvo ljubavi. Vrijeme susreta je darovano vrijeme u kojem imamo priliku za produbljanje odnosa, osvježavanje vlastitog poslanja u zajednici te stvaranja pogleda za život koji je pred nama.

U prilogu vam šaljem raspored pohoda za 2025. godini. U nadi za iskrenim susretom, kako pojedinačnim, tako i zajedničkim, sestrinski vas pozdravljam.

s. Lidija Bernardica Matijević,
provincijska predstojnica

Datum	Podružnica
14. siječnja	Glagoljaška, Split
15. siječnja	Dobri, Split
15. siječnja	Kaštel Lukšić
18. siječnja	Knin
21. siječnja	Jordanovac, Zagreb
22. siječnja	Vrbanićeva, Zagreb, prijepodne
22. siječnja	Ksaver, Zagreb, poslijepodne
23.-25. siječnja	Jordanovac, Zagreb
3. i 4. veljače	Imotski
6. poslijepodne i 7. veljače	Sinj
8. i 9. veljače prijepodne	Trpanj
9. poslijepodne i 10. veljače	Dubrovnik
17.-19. veljače	Zadar
20. veljače	Pag
Lovret, Split	prema dogovoru
Frankfurt, Njemačka	prema dogovoru
Darmstadt, Njemačka	prema dogovoru

Br. 46/2025

Split, 24. ožujka 2025.

Svim sestrama Provincije

Predmet: Obavijest o proslavi redovničkih jubileja u 2025. godini

Drage sestre!

Svečano obilježavanje redovničkih obljetnica priziva u nama sjećanje na prve poticaje za duhovni poziv. Nekadašnje nesigurnosti pretvorile su se u životni poziv. Posvećeni život živimo u sebi onako kako najbolje možemo. Ali konačni cilj ostvarujemo tek u susretu s bližnjima kojima smo poslane. Proslava vlastitih redovničkih obljetnica, kao i podjela radosti slavlja svojih sestara utječe na naš zajednički život, osnažuje vlastiti redovnički put te okreće novu stranicu života Provincije.

Ovogodišnje slavlje redovničkih jubileja proslavit ćemo na svetkovinu Presvetog Srca Isusova, 27. lipnja 2025. godine s početkom u 10,30 sati u provincijskom središtu na Lovretu. Četverodnevnu duhovnu obnovu predvodit će fra Jozo Grbeš, provincijal Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM. Duhovna obnova započet će u nedjelju, 22. lipnja 2025. godine s početkom u 16 sati u našem samostanu u Zadru.

Blagoslovljeni korizmeni dani!

s. Lidija Bernardica Matijević,
provincijska predstojnica

Br. 47/2025

Split, 27. ožujka 2025.

Svim sestrama Provincije

Predmet: Korizmeno hodočašće Zadarske nadbiskupije

“Ovim korizmenim hodočašćem čuvamo spomen na sve koji su dali svoj život za vjeru i domovinu i idemo prema čišćenju povijesne memorije. Vjerujemo da je nepravda koja je učinjena našim mučenicima iz mržnje prema vjeri zadovoljena na drugom svijetu. Nadamo se zadovoljštini na ovom svijetu, da Sluge Božje Zadarske nadbiskupije dobiju mjesto koje zaslužuju, a vjerujemo da je to mjesto na oltaru.”

don Filip Kucelin,
predstojnik Povjerenstva za kauzu Slugu Božjih Zadarske nadbiskupije

Drage sestre!

U subotu, 29. ožujka 2025. godine organizira se Korizmeno hodočašće Zadarske nadbiskupije na Dugi Otok povodom 80. godišnjice mučeničke pogibije Sluge Božjega don Eugena Šutrina. Mons. Milan Zgrablić predvodit će Križni put, odrješenje za pokojne i misno slavlje. Dvije postaje Križnog puta posvećene su našim pokojnim sestrama koje su svoj život posvetile služenju Bogu, a On ih je pozvao k sebi kao svjedokinje istinske ljubavi, iskrenosti i vjernosti. Različite su bile okolnosti u kojima su s. Agneza Petroša i s. Krešimira Bralo završile zemaljski hod, ali jedan je put kojim su hodile. One su nas svojim svjedočenjem i vjernošću Bogu zadužile da u našoj zajednici čuvamo uspomenu na njihovo djelovanje, te svakidašnjom molitvom učvršćujemo svoje poslanje, susrećemo bližnje te time odgovaramo na poziv koji nam je uputio Gospodin.

Pozivam sve sestre da se u osobnim i zajedničkim molitvama u svojim zajednicama svim srcem pridruže hodočasnicima na Dugom Otoku.

s. Lidija Bernardica Matijević,
provincijska predstojnica

Br. 48/2025

Split, 4. travnja 2025.

Svim sestrama Provincije

Predmet: Hodočašće u Istočnu Slavoniju

Drage sestre!

Provincijsko hodočašće u Vukovar i Istočnu Slavoniju bit će u Vazmenoj osmini, od 21. do 23. travnja 2025. godine. Molim kućne predstojnice da što prije jave u Tajništvo broj zainteresiranih sestara. Uputit ćemo se s Lovreta organiziranim prijevozom u ponedjeljak, 21. travnja ujutro. Plan putovanja objavit ćemo nakon prijava.

Hodočašće je prilika za doživljavanje molitve i zajedništva na poseban način. Potičem sve sestre na ovo hodočašće, kako bismo u zajedničkom hodu stavili naglasak na sestrinski suživot u različitim okolnostima.

Sestrinski vas pozdravljam i želim blagoslovljene korizmene dane!

s. Lidija Bernardica Matijević,
provincijska predstojnica

Obavijesti

Imenovanje odgojiteljice sestara s privremenim zavjetima. Na sjednici Provincijske uprave održanoj 17. siječnja 2025. odgojiteljicom sestara s privremenim zavjetima imenovana je s. Ivka Piplović, namjesto dosadašnje odgojiteljice s. Luce Petrović.

Redoviti pohod sestrama. Provincijska predstojnica s. Lidija Bernardica Matijević pohodila je, tijekom siječnja i veljače, naše zajednice na području Republike Hrvatske.

Plenarna sjednica Vijeća franjevačkih zajednica u Republici Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini održana je u petak 31. siječnja 2025., u samostanu Svetoga Duha franjevac konventualaca u Zagrebu. Sjednici je nazočila provincijska predstojnica s. Lidija Bernardica Matijević.

Susret provincijskih tajnica i ekonomica. U organizaciji Hrvatske redovničke konferencije u Zagrebu je 14. veljače 2025. održan jednodnevni stručni skup o uredskom poslovanju vjerskih zajednica namijenjen provincijskim tajnicama. Drugi u nizu stručnih skupova za provincijske i kućne ekonomice, u suradnji s Hrvatskom zajednicom računovođa i financijskih djelatnika, Hrvatska redovnička konferencija organizirala je u ponedjeljak, 17. veljače 2025. godine. Skupovi su se održali u sjedištu Hrvatske redovničke konferencije u Zagrebu, a sudjelovale su i naše sestre: s. Milka Čotić, provincijska tajnica i s. Mirjana Puljiz, ekonomica Provincije.

Vijećanje redovničkih odgojitelja, 53. po redu, održano je od 27. veljače do 1. ožujka 2025. u kući Betanija na Velom Lošinju. Sudjelovala su 22 odgojitelja iz 14 redovničkih zajednica s područja Hrvatske i Bosne i Hercegovine, među njima i odgojiteljice u našoj Provinciji: s. Nedjeljka Milanović Litre i s. Ivka Piplović.

Susret sestara s privremenim zavjetima s područja Hrvatske i Bosne i Hercegovine,

u organizaciji Povjerenstva Hrvatske redovničke konferencije (HRK) za početnu formaciju, održan je u Duhovnom centru „Marijin dvor“ u Lužnici od 14. do 16. ožujka 2025. godine. O temi *Liturgija i askeza: rast u duhovnosti posvećene osobe*, sestrama je govorio o. Damjan Kružičević, OSB. Na susretu je sudjelovala i naša s. Gisele Cirhuza Bachiyunjuze.

Ovogodišnja 31. biblijska olimpijada, održana je, u organizaciji Dušobrižništva za Hrvate u Njemačkoj, 29. ožujka u franjevačkoj gimnaziji u Großkrotzenburgu. Sudjelovale su 42 skupine iz 18 hrvatskih katoličkih misija, zajednica i župa. Skupina iz Hrvatske katoličke župe Frankfurt pod mentorstvom s. Filipe Smoljo osvojila je prvo mjesto zajedno sa skupinama iz Hrvatske katoličke zajednice Offenbach te Hrvatske katoličke misije Wuppertal. Drugo mjesto osvojila je skupina iz Hrvatske katoličke zajednice Darmstadt pod vodstvom s. Damjane Damjanović.

Zbornik u čast dr. sc. Jadranki s. Rebeki Anić. Prigodom 65. obljetnice života naše s. Rebeke Anić, Europsko društvo žena u teološkom istraživanju – Hrvatska sekcija izdalo je zbornik radova pod naslovom *Ati, sestro, govori!*.

Proslava ovogodišnjih jubileja redovničkog života održat će se na svetkovinu Presvetog Srca Isusova 27. lipnja u provincijskom središtu u Splitu. Proslavi će prethoditi četverodnevna duhovna priprava jubilentkinja u našem samostanu u Zadru. Priprava će započeti 22. lipnja, a predvodit će je fra Jozo Grbeš, provincijal Hercegovачke franjevačke provincije Uznesenja Blažene Djevice Marije.

Provincijsko hodočašće sestara u Istočnu Slavoniju planirano je od 21. do 23. travnja 2025. godine.

ZBIVANJA I OSVRTI

Ususret Danu bolesnika

Ususret Danu bolesnika, Sekcija za medicinsku i socijalnu službu provincijskog Vijeća za apostolat, 9. veljače 2025., u samostanu na Lovretu upriličila je duhovno-edukacijski susret za naše i sestre ostalih redovničkih zajednica s područja Splita. Tema ovogodišnjeg susreta bila je *Mi ljubimo jer on nas prvi uzljubi* (1 Iv 4,19), a gosti predavači bili su p. Mirko Nikolić, DI i dr. med. Zora Sušilović Grabovac.

Započinjući svoj govor o Božjoj ljubavi, temelju svake druge ljubavi, p. Nikolić je naglasio kako je karakteristika prave ljubavi besplatnost i odsutnost svake proračunatosti. Upravo takvom, bezuvjetnom ljubavlju ljubi nas Bog. Ljubav koju čovjek uzvraća Bogu uvijek uključuje i ljubav prema bližnjemu. Ona je konkretizacija i mjerilo naše ljubavi prema Bogu. Bez ljubavi prema bližnjemu, naša ljubav prema Bogu ostaje izvan stvarnosti, istaknuo je p. Nikolić. Ljubav mijenja naš život, čini naše terete lakšim i učvršćuje naše korake na putu vjere. Tumačeći šesnaestu opomenu sv. Franje, p. Nikolić je naglasio kako je za čisto srce važno osloboditi se površnosti i usmjeriti se na bitno. Čisto srce imaju oni

koji zemaljsku stvarnost gledaju iz Božje perspektive bivajući trajno u *gledanju*, kontemplaciji Misterija, zaključio je p. Nikolić.

O tjelesnom srcu i najčešćim kardiološkim bolestima današnjice govorila je kardiologinja dr. med. Zora Sušilović Grabovac. Suvremeni način života, nezdrava prehrana, stres, genetske predispozicije i loše navike neki su od najčešćih rizičnih faktora za razvoj kardiovaskularnih bolesti koje su vodeći uzrok smrtnosti u našoj zemlji. Ipak, uz pomoć suvremenih medicinskih dostignuća te zdravim načinom života moguće je prevenirati bolest i njezine fatalne ishode. Kako bismo na vrijeme prepoznali upozoravajuće znakove, dr. Sušilović Grabovac navela je neke od najčešćih simptoma kardiovaskularnih bolesti. Pojasnila je i način postupanja u hitnim situacijama kada pravilna reakcija može značiti spašavanje života.

Nakon izlaganja sestre su imale priliku kontrolirati razinu šećera u krvi i izmjeriti vrijednosti krvnog tlaka.

s. Dominika Grgat

Skladom slaviti Gospodina

U organizaciji Sekcije za sakristansku službu provincijskog Vijeća za apostolat u našem samostanu u Zadru održan je 22. veljače 2025. radni susret katehistkinja, sakristanki i orguljašica. O temi ovogodišnjeg susreta *Uređenje liturgijskog prostora* govorio je fra Ante Crnčević, profesor i pročelnik Katedre liturgike Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu.

Pozdravnu riječ sestrama uputila je provincijska predstojnica s. Lidija Bernardica Matijević i voditeljica Sekcije za sakristansku službu s. Mirna Puljiz koja nas je molitvom uvela u susret.

U uvodnoj riječi o cvijeću u službi liturgije fra Ante je ukazao na dvostruko značenje cvijeća: ono upućuje na prolaznost ljudskog i označava sklad koji govori o Božjem veličanstvu. Govor cvijeća koje zrcali Božju ljepotu, govor je Božje slave. U biblijskom govoru iskonsko zajedništvo s Bogom predstavljeno je slikom vrta, obilja, cvatnje, a cijela povijest spasenja može se promatrati u slikama Edena, Getsemanija i vrta Kristova ukopa. Krist kao božanski vrtlar vraća stvorenje u zajedništvo s Bogom.

Liturgija, ozbiljenje Kristovog djela spasenja, odiše skladom i sama jest sklad. Nijedan element koji čini liturgiju ne smije biti prenaplašen niti zaustavljati pažnju na sebi, nego treba upućivati onkraj vidljivog, na Boga koji nam se daruje, naglasio je fra Ante. Cvijeće je u službi neizmjereno veće Ljepote te ga je potrebno *skladati* s liturgijom. Uređenje liturgijskog prostora stoga treba izranjati iz liturgije i voditi k liturgiji. Usklađivanje govora cvijeća s liturgijom, prema fra Anti, zahtijeva poniznost pred otajstvom i predanje liturgijskom događanju.

Fra Ante je zaključno dao neke načelne smjernice u pogledu uređenja crkve u pojedinim liturgijskim vremenima s obzirom na njihov karakter, a imale smo priliku postavljati konkretna pitanja i iznijeti poteškoće s kojima se u svom radu susrećemo.

Susret je nastavljen ugodnim druženjem i izmjenom iskustava. Zahvalne smo fra Anti na ovom iscrpnom i korisnom predavanju, u nadi da ćemo ono što smo čule uspjeti primijeniti u našoj službi.

s. Lidija Čotić

Stopama talijanskih svetaca

Povodom obilježavanja 20. godišnjice djelovanja molitvene zajednice Padre Pio iz Splita od 24. veljače do 1. ožujka 2025. održano je hodočašće Stopama svetaca: Padova - La Verna - San Giovanni Rotondo - Monte Sant' Angelo - Cascia - Citta di Castello. Voditelji hodočašća na kojem je, uz članove zajednice i veliki broj vjernika, sudjelovalo i nekoliko naših sestara, bili su s. Dominika Grgat i fra Nikica Ajdučić.

Prvog dana hodočašća, u Padovi smo u ranim jutarnjim satima obišli svetište sv. Ante Padovanskog i Leopolda Mandića, gdje smo, nakon obilaska slavili svetu misu te obišli trg Prato della Valle. Iz Padove smo se uputili na franjevačku *svetu goru* La Vernu. Na La Verni smo, uz zajedničko razgledavanje i slavljenje svete mise, imali vremena i za osobnu molitvu i meditaciju. Poslije obilaska ovog otajstvenog mjesta uputili smo se u San Giovanni

de Rotondo, svetište sv. Padre Pia. Obišli smo i sva mjesta povezana s njegovom službom u tom malom gradu na jugu Italije. Nakon slavljenja svete mise upriličen je susret članova zajednice i biskupa koji je utemeljio zajednicu. Poslijepodne je bio odlazak do Nacionalnog parka Gargano, koji nas je u mnogočemu podsjetio na Dalmaciju.

Četvrtog dana, nakon osobne molitve pred tijelom sv. Padra Pia nastavili smo hodočastiti prema Casci – gradu sv. Rite, svete nemogućeg. Njezin osobni put kćeri, supruge, majke, redovnice i žene dijaloga koja potpuno povjerenje stavlja u Boga oslušujući potrebe drugih, primjer je svima. Nastavili smo prema Asizu, slavnom gradu sv. Franje i sv. Klare. Pored važnih franjevačkih mjesta posjetili smo i grob bl. Carla Acutisa.

Posljednji dan našeg hodočašća bio je rezerviran za posjet Citti di Castello – gradu i samostanu sv. Veronice di Giuliani. Sv. Veronica je bila mističarka i duhovni uzor sv. Padra Pia. U domovinu smo se vratili radosni i duhovno obogaćeni, odlučni da obogaćenje koje smo doživjeli očitujemo u svojoj svakodnevi.

Zahvalna sam dragome Bogu, izvoru i uzoru svakoga dobra, Molitvenoj zajednici Padre Pio, organizatorima hodočašća, posebno s. Dominiki i svima koji su mi omogućili ovo hodočašće. Dragocjeno je bilo i duhovno vodstvo fra Nikice zahvaljujući kojem smo mogli svaki dan slaviti svetu misu. Vjerujem da će nam ovo hodočašće svima biti na duhovnu korist i izgradnju.

Valentina Sitaš, *postulantkinja*

Na putu rasta u cjelovitoj ljubavi

U kući Betanija, na Velom Lošinju u organizaciji Hrvatske redovničke konferencije od 27. veljače do 1. ožujka 2025. održano je 53. vijećanje redovničkih odgajatelja. Sudjelovala su 22 odgajatelja iz 14 redovničkih zajednica s područja Hrvatske i Bosne i Hercegovine, a među njima i naše dvije sestre odgajateljice: s. Nedjeljka Milanović Litre i s. Ivka Piplović. U svojstvu predsjednice Hrvatske redovničke konferencije sudjelovala je i provincijska predstojnica s. Lidija Bernardica Matijević.

O temi susreta *Zapreke za rast u cjelovitoj ljubavi. Narcisoidnost i nezrela spolnost kod redovničkih odgajatelja* govorili su prof. dr. sc. Sanda Smoljo-Dobrovoljski i prof. dr. sc. Stjepan Baloban. U svojim izlaganjima prof. Dobrovoljski ukazala je na važnost praćenja i usmjeravanja afektivnosti kod odgajatelja te navela kriterije razlikovanja zrele, nezrele i patološke osobnosti, dok je prof. Baloban pojasnio nauk Crkve o ovoj temi, osvrnuvši se na (ne)moralnost narcisoidnosti.

Okvirne teme za godišnje vijećanje odgajatelja predlažu sami odgajatelji na svojim susretima. Ovogodišnja tema otkriva da su odgajatelji redovničkoga podmlatka zauzeto i savjesno shvatili svoju službu svjesni važnosti i aktualnosti problematike. Puna dva dana razgovaralo se o općoj ljudskoj zrelosti koja je vidljiva u svakoj našoj izgovorenoj riječi i učinjenoj gesti. Svaki odgajatelj/ca nosi u sebi obiteljske odnose, odgoj, obrasce ponašanja i navika. Obitelj koja je stoljećima učvršćivala redovnička zvanja, sada je postala ugrožena. Oni koji se odlučuju za redovnički poziv ne moraju nužno doći u samostan s onim obrascima ponašanja koji su poželjni i očekivani. Oslabljena koncentracija, površnost, manjak jasnoće, upitan način odijevanja ili govora mogu predstavljati početke nekih promjena ponašanja, ili čak bolesti koje bi se kasnije mogle razviti.

Prof. Sanda Smoljo-Dobrovoljski vrlo je otvoreno i slikovito prikazivala primjere na koje bismo u odgajanju mogli naići te ponudila različite izlaze i rješenja situacija. Prof. Stjepan Baloban je na temelju crkvenih dokumenata odgovarao na otvorena pitanja današnjeg odgoja te pozvao na vjeru u Providnost ondje gdje znanost ne može pomoći. Posljednju riječ uvijek ima Bog, bilo da se radi o prijemu kandidata/ica ili trajnom odgoju koji je izložen velikim iskušenjima.

Redovnički odgoj obiluje izazovima, a odgajatelji znaju da se uzroke kompleksnosti odgoja ne treba tražiti samo među onima koji dolaze, nego i u zajednici koja ih prima. Trajni odgoj uvijek je predstavljao najteži vid djelovanja na zajednicu. Zahtjevnost ove službe

pretpostavlja molitvenu uronjenost i svakodnevnu poniznost, a potrebno je puno truda ulagati i u edukacije koje su neophodne čak i za odgajatelja bez odgajanika.

Odgajatelji su u razmjeni mišljenja potvrdili kako svaka zajednica stoji pred izazovom odgoja onih koji su se odlučili zakucati na vrata samostana. Unatoč poteškoćama izrazili su vjeru u Božju milost na putu odgajanja novih zvanja te opstojnost Crkve koju *ni vrata paklena neće nadvladati* (usp. Mt 16,19).

s. Lidija Bernardica Matijević

Susret sestara s privremenim zavjetima

U organizaciji Povjerenstva Hrvatske redovničke konferencije za početnu formaciju, u Duhovnom centru Marijin dvor u Lužnici od 14. do 16. ožujka održan je susret sestara s privremenim zavjetima s područja Hrvatske te Bosne i Hercegovine. O temi *Liturgija i askeza: rast u duhovnosti posvećene osobe*, govorio je o. Damjan Kružičević, OSB.

Tijekom izlaganja o. Damjan približio nam je askezu kao sredstvo duhovnog rasta i plodnijeg redovničkog života. Kršćanska askeza disciplina je cijelog života koja

za cilj ima potpuno prijanjanje, dušom, srcem i tijelom uz Gospodina. Svakom Kristovom učeniku *discipulusu*, disciplina je dio identiteta i bivanja. Biti Kristovim učenikom znači ići putem askeze, učiti disciplinu života, nadvladavati loše i činiti svoje postojanje plemenitijim, vršenjem poslanja koje nam Gospodin daje, naglasio je o. Damjan.

Govoreći o askezi u redovničkom životu o. Damjan je istaknuo kako se ona živi u malim stvarima koje čine svakodnevnicu redovnika: vršenjem dnevnog reda,

redovitom osobnom molitvom, odricanjem od sebičnih želja te nastojanjem oko što vjernijeg življenja redovničkih zavjeta. Redovniku se život u askezi nameće kao odgovor na Božju ljubav i sve ono što On čini za nas. Ona nam ujedno bistri pogled i snaži duh kako bismo se, oslobođeni svih navezanosti, mogli čvršće *privezati* uz Gospodina. Osoba koja živi svoju askezu u malim stvarima bit će spremna na iznenađenja na svome putu duhovnog rasta, bila ona ugodna ili neugodna, istaknuo je o. Damjan.

U redovničkom posvećenju, radi poziva na savršenost, danomice se odričemo stvari koje su u sebi dobre, ali ne priliče našem pozivu. Vježbamo se tako u askezi koja redovnika osposobljava i odgaja za život po redovničkim zavjetima. Poslušnost bez mrmljanja i traženja izgovora, radosna čistoća koja ne želi posjedovati nikoga te

siromaštvo svjesno da sve primamo od Oca, možemo živjeti samo uz pomoć ozbiljne askeze. Na tom putu od velike nam je pomoći zajednička i osobna molitva. Liturgijska molitva Crkve, euharistija i molitva Časoslova pomažu nam u boljem upoznavanju Božje riječi, Boga i nas samih, a stajanje pred Bogom u stavu slušanja, poniznosti i jednostavnosti približava nas idealu Kristovih učenika, pozornih na Njegovu riječ i spremnih vršiti Njegovu volju, zaključio je o. Damjan.

Ovaj susret, na kojem je sudjelovalo pedesetak sestara iz petnaest redovničkih zajednica, bio je prilika za upoznavanje i dijeljenje osobnih iskustava. Nadati se da će nam biti od koristi na putu redovničkog posvećenja.

s. Gisele Cirhuza Bachiyunjuze, *junior*

Molitveno-rekreativni susret u Pagu

Uoči treće korizmene nedjelje, 22. ožujka 2025. godine, Sekcija za katehizaciju provincijskog Vijeća za apostolat upriličila je molitveno-rekreativni susret za učenike viših razreda osnovne škole u gradu Pagu. Na susretu su sudjelovali učenici s područja Splita, Zadra, Paga i Sinja.

Po okupljanju, učenici su uz stručno vodstvo obišli stalnu izložbu solarstva u paškom Magazinu soli gdje su mogli čuti više o proizvodnji ovog dragocjenog začina koji je obilježio dugu i bogatu povijest Paga. Upravo zbog velikog značenja soli tijekom povijesti, ljudi su, unatoč negostoljubivoj prirodi, ovo područje nastanili vrlo rano. Više od dva tisućljeća narodi, carevi, kraljevi, vlasti i *obični* ljudi utiskivali su u ovaj otok tragove svoje prisutnosti koji još i danas pričaju nevjerojatne priče o suživotu čovjeka i prirode, borbi za goli opstanak i neslomljivoj vjeri koja i tegobnom životu na surovom kamenu daje smisao i ljepotu.

Usljedilo je razgledavanje stare gradske jezgre čijim glavnim trgom dominira crkva Marijinog Uznesenja, najznačajnija sakralna građevina u Pagu, sagrađena u 12. stoljeću. U prelijepoj crkvi nalazi se oltar sa sarkofagom sv. Valentina, Dječaka mučenika stradalog u ranokršćanskim progonima. Njegovi posmrtni ostatci pronađeni su u katakombama u Rimu, a u Pag ih je, u 18. stoljeću donio biskup Frane Petar Rakamarić. U blizini crkve Marijinog Uznesenja samostan je sestara benediktinki koje su, opismenjavanjem i poučavanjem djevojaka izradi čipke, odigrale važnu ulogu ne samo u duhovnom nego i u kulturnom i društvenom životu ovoga grada. Obišli smo i vrijednu sakralnu izložbu koje su sestre

unutar samostana postavile, a potom se uputili u samostansku kapelu. U *srcu* samostana u meditaciji i molitvi smirili smo svoja srca pred Gospodinom, zahvalili mu i zamolili pomoć u našim velikim i malim brigama i poteškoćama.

Susret je nastavljen ugodnim druženjem uz okrjepu u samostanu naših sestara u Pagu koje su nam velikodušno otvorile svoja vrata. Prije povratka kućama obišli smo i Stari grad, crkvu Rođenja Blažene Djevice Marije i ostatke franjevačkog samostana iz 16. stoljeća. Pobožni puk ovog grada koji je tijekom cijele povijest u vjeri crpio snagu za život posebno štovanje iskazuje Isusovoj majci. Tako Pažani na blagdan Uznesenja Marijina hodočaste u Stari grad kako bi se molili čudotvornom kupu Majke Božje, a potom se, u svečanoj procesiji, taj čudotvorni kip unosi u grad Pag i postavlja u crkvu Marijinog Uznesenja odakle se u svoje svetište ponovno vraća na blagdan Male Gospe. Svoje molitve Mariji uputili smo i mi, a potom smo se, puni lijepih dojmova vratili u svoju svakodnevicu, oplemenjeni zajedništvom koje smo doživjeli.

s. Marina Fuštar

Podi za mnom

Već po ustaljenom običaju, vjeroučitelji osnovnih škola Josip Vergilije Perić i Stjepan Radić iz Imotskog u korizmenom vremenu organiziraju duhovnu obnovu za učenike osmih razreda. Ovogodišnju duhovnu obnovu pod naslovom *Podi za mnom* (*usp. Mk 10,21*), u Imotskom, 22. ožujka, predvodila je s. Marija Matanović.

Susret je započeo molitvom krunice Božjeg milosrđa u crkvi sv. Franje, a nastavljen je u dvorani franjevačkog samostana. Nakon kratkog predstavljanja i upoznavanja učenicima je u stvaranju korizmenog ozračja

pomogao ulomak igranog filma o Isusovoj mucu. Putem prezentacije voditeljica im je, na jednostavan i njima prihvatljiv način, protumačila smisao korizme te ih usmjerila na put do vlastitog srca. Poticala ih da postanu pozorni na vlastite riječi, upozorila na opasnost neprimjerenih sadržaja kojima smo izloženi te pozvala da se susretnu s onim što se nalazi u njihovom biću.

Svoje teškoće koje su otkrili i sebi posvijestili, učenici su imali priliku upisati u Kristov križ te zamoliti Isusa da im pomogne u nošenju vlastitog križa. Učenici su u

skupinama radili na biblijskom tekstu o susretu javne grešnice i Isusa; kreirajući sceniski nastup, osmišljavajući intervju, pjevajući te razmišljajući o lažima i posljedicama koje iz laži proizlaze. U scenskom prikazu istaknuli su Isusove riječi i geste opraštanja dok je intervju sa ženom grješnicom pokazao zrelost učeničkih pitanja i odgovora. Korizmenom pjesmom pokazali su smisao za glazbu i ritam, a scenskim prikazom o lažima i njihovim posljedicama došli su do jasne poruke o štetnosti i razornoj snazi laži. Iskustva ranijih duhovnih obnova pokazuju da su radionice velika pomoć u formiranju i izricanju stava sudionika te aktualizaciji ponuđenih misli i sadržaja.

U završnom dijelu, učenici su pokazali svoje oduševljenje i radost igrom *Ovca i pastir*. Jasnim uputama pastir je svoju ovcu doveo do cilja i onemogućio one koji su je pokušali krivo usmjeriti. Poput brižnog pastira Isus i nas ove korizme poziva i jasnim uputama vodi do našeg cilja – susreta s njim u vlastitom srcu.

S. Marija je na kraju zahvalila svima koji su na bilo koji način doprinijeli održavanju ovog susreta. Zaključila je druženje molitvom i željom da vrijeme provedeno na obnovi bude blagoslovljeno te urodi obilnim duhovnim plodom.

s. Antonela Malenica

Spomen na mučenike stradale u Zadarskoj nadbiskupiji

Duše su pravednika u ruci Božjoj i njih se ne dotiče muka nikakva.
(Mudr 3,1)

Povjerenstvo za kauzu Slugu Božjih Zadarske nadbiskupije organiziralo je 29. ožujka 2025. godine korizmeno hodočašće na Dugi otok povodom 80. godišnjice mučeničke smrti don Eugena Šutrina, nositelja skupine Slugu Božjih za koje je Zadarska nadbiskupija pokrenula proces kauze. U skupini Slugu Božjih nalazi se i s. Agneza Petroša, sestra Mariborske provincije rodom s otoka Molata, okrutno ubijena u svom rodnom mjestu 1943. godine.

Korizmeno hodočašće, kojim se nastoji sačuvati spomen na sve koji su svojim životom i smrću posvjedočili za Boga i vjeru, predvodio je zadarski nadbiskup mons. Milan Zgrablić. Hodočašće je počelo pobožnošću križnog puta od dugootočke župe Zaglav, preko Žmana do

Luke, rodne župe don Eugena Šutrina. Molitve dviju postaja križnoga puta, koje donosimo u nastavku, bile su posvećene našim sestrama, a razmatranja je čitala s. Anka Cvitković.

Šesta postaja Križnog puta posvećena je našoj s. Krešimiri Bralo koja je smrtno stradala u prometnoj nesreći na Badnjak 1989. godine. Okolnosti njezine pogibije nikada nisu do kraja razjašnjene, a sudska presuda donijela je očekivani ishod s obzirom na tadašnju političku situaciju. S. Krešimira je stajala na autobusnoj postaji kada ju je zatekla smrt. Lokalna glasila nisu niti spomenula ovaj nesretni događaj.

Dvanaesta postaja Križnog puta posvećena je s. Agnezi Petroša, sestri Mariborske provincije koja je jedno vrijeme boravila na Lovretu i u Čitluku kraj Sinja. S. Agneza je mučenički pogubljena ispred svoje rodne kuće na otoku Molatu 1943. godine.

* * *

6. postaja: **Veronika pruža Isusu rubac**

s. Krešimira Jela Bralo

Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivljamo te!
Jer si svojim svetim križem svijet otkupio

Na krvavom putu Kalvarije, usred surovosti i bijesa mnoštva, Veronika probija zid ravnodušnosti. Veronikin čin ne zaustavlja patnju, ali donosi trenutak olakšanja i pokazuje snagu ljudske blizine. Ona ne odvraća pogled od bola, već suosjećanjem otkriva trag božanske nježnosti. Uči nas da u svakom trpečem licu prepoznamo Krista i odgovorimo ljubavlju jer svaki dodir milosrđa ostavlja neizbrisiv pečat u duši.

Sestra Krešimira Bralo, živjela je skromno i posvećeno, poput Veronike koja je dotaknula Kristovo lice. Svojim neumornim služenjem i predanošću, bila je utjeha i oslonac mnogima, gradeći zajedništvo i nadu u srcima ljudi. Na Badnjak 1989., njezin se život prerano ugasio u tragičnoj prometnoj nesreći. Ali nije to bila nesreća, bio je to namjerni napad iz mržnje. Njezina ljubav ostala je živa u sjećanju onih koji su je poznavali. *Habit se mora zaslužiti*, znala je govoriti. Njezin okrvavljeni habit, postao je poput Veronikinog rupca – svjedočanstvo ljubavi koja ne umire.

Pomolimo se.

Gospodine Isuse, koji si prihvatio Veronikin rubac kao znak ljudske nježnosti, nauči nas vidjeti Tvoje lice u svakom trpečem čovjeku. Nadahni nas hrabrošću sestre Krešimire, da poput nje prigrlimo služenje i ljubav, ne bojeći se križeva ni žrtava. Podari nam srce koje ne okreće glavu pred tuđom boli, već pruža ruke i liječi suosjećanjem. Učini da svaki naš čin milosrđa bude svjetlo u tami i otisak Tvoje božanske prisutnosti u svijetu. Amen.

12. postaja: **Isus umire na križu**

s. Agneza Petroša

Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivljamo te!
Jer si svojim svetim križem svijet otkupio!

Na križu, izmučen i sagnut pod težinom grijeha svijeta, Isus predaje svoj duh Ocu: *Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj.* To je trenutak otkupljenja, kad smrt postaje dar života, a ljubav preobražava poraz u pobjedu. Razapet između neba i zemlje, Isus postaje posrednik između Boga i ljudi. Njegova smrt je sjeme novog života, *pšenično zrno* koje mora umrijeti da bi *donijelo obilat rod.*

Poput svoga zaručnika Krista, **sestra Agneza Petroša**, dala je svoj život u vjernosti Bogu i ljubavi prema bližnjima. Posvetila je život službi, učila, liječila, molila, a u rodnom selu postala svjetlo ljubavi i nade u nesigurnim vremenima. Nasilno oteta, ostavila je za sobom svjedočanstvo vjernosti. Poput Krista, bez obrane, podnijela je sramotu, najokrutnije mučenje i smrt, ali njezina žrtva ostala je živa u srcima onih koji su prepoznali njezinu ljubav.

Pomolimo se.

Gospodine Isuse, koji si na križu predao svoj život, daj da se ugledamo na tvoju vjernu službenicu, sestru Agnezu, koja je poput Tebe podnijela nepravednu smrt. Daj nam snagu da, poput nje, služimo svima s jednostavnošću i ljubavlju, stavimo druge ispred sebe i budemo hrabri u svjedočenju evanđelja. Pomozi nam da, suočeni s nesigurnostima i prognima, ostanemo postojani u vjeri, znajući da *sluga nije veći od svoga gospodara.* Oslobodi nas straha od žrtve, kako bismo slijedili Tebe, dobrog pastira, poput sestre Agneze-Janje, darujući nesebično život za druge. Amen.

* * *

Brojni vjernici, kao i naše sestre, hodočastili su na Dugi otok s nadom i pogledom uprtim u Gospodina, s vjerom u oprostjenje i ljubav.

Nadbiskup Milan Zgrablić obratio se, molitvom ujedinjenim, vjernicima: “Ovo *hodočašće nade* znak je naše vjernosti Kristu i zajedništva u vjeri. Također, izražavam posebnu zahvalnost svima koji ustrajno mole za proglašenje blaženim sluge Božjega Eugena Šutrina i drugih slugu Božjih Zadarske nadbiskupije, kao i svima koji su uključeni u ovaj proces. Neka im Gospodin udijeli snagu i blagoslov u njihovom nastojanju.”

Svijetli primjeri mučenika, osobito naših sestara, bili nam putokaz na putu vjere.

s. Lidija Bernardica Matijević

JEKA IZ AFRIKE

Susret sestara Misije

U samostanu u Bukavuu-Nguba 28. prosinca 2024. godine održan je prvi susret sestara Misije u DR Kongu i Ugandi u pastoralnoj 2024./2025. godini. Susretu je nazočila 31 sestra, a putem Zoom aplikacije sudjelovale su i sestre iz udaljene Ugande te ostale sestre Misije.

Na susretu smo radile na smjernicama Kongregacije za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života, *Ekonomija u službi karizme i poslanja*. Kućne predstojnice naših četiriju zajednica u DR Kongu: s. Emilienne Nankafu, s. Espérance Casinga, s. Mislava Prkić i s. Mirabilis Višić predstavile su po jedno poglavlje smjernica. Posvijestile su nam koliko je važno upravljati materijalnim dobrima u skladu s našom redovničkom karizmom i poslanjem. Karizma oblikuje identitet zajednice, stoga je potrebno znati je integrirati i prilagoditi vremenu i potrebama društva u kojem živimo, naglasile su. U tom vidu veoma važnu ulogu ima zajedničko odlučivanje o projektima zajednice, odnosno razlučivanje koje djelatnosti je potrebno održati i obnoviti, a koje mijenjati, jer projekti i djelatnosti zajednice izriču karizmu Družbe i čine ju živom. Uz to, valja voditi računa o tome da nam rad treba omogućiti i vlastito uzdržavanje.

Sestre su istaknule kako za ispravno upravljanje materijalnim dobrima valja imati kritičan i zreo stav prema novcu kako ne bismo upale u zamku da novac upravlja nama, umjesto da nam služi. Isto tako, potrebno je istinsko vrednovanje svake sestre neovisno o poslu koji obavlja i o njezinoj zaradi, a na poseban način trebamo cijeniti starije i bolesne sestre.

Izlaganje sestara pobudilo je bogatu izmjenu mišljenja s obzirom na našu konkretnu situaciju u Misiji. U sestrinskom dijalogu nastojale smo pronaći odgovore na aktualna pitanja i vedro gledati u budućnost. Kako bismo još bolje razumjele i aktualizirale smjernice o ekonomiji svjesne smo da ih je potrebno nastaviti iščitavati i razmatrati u našim kućnim zajednicama.

Naše sestrinsko okupljanje bilo je obogaćeno svečanim euharistijskim slavljem koje je predslavio o. Gustav Lubumba, isusovac, te zajedničkim sestrinskim objedom.

s. Jeanne d'Arc Asifiwe Musemakweli, *junior*ka

Sloboda i zavjet siromaštva

Kao dio programa redovničkog odgoja za sestre s privremenim zavjetima, 30. i 31. prosinca 2024. godine, u duhovnom centru Amani u Bukavu, održan je seminar na temu *Zavjet siromaštva i upravljanje dobrima*. Sudjelovalo je petnaest sestara juniorki, a jedna sestra iz Rwanyene u Ugandi seminar je slijedila *online*.

Voditelj seminara o. Gustav Lubumba, isusovac, najprije nas je potaknuo da se prisjetimo našeg poimanja siromaštva u redovničkom životu prije polaska u samostan, a zatim smo se prisjetile dana kad smo položile prve redovničke zavjete. Posvijestile smo kako je Isus već od svoga rođenja živio siromaštvo te smo se preispitivale kako ga nasljedujemo. Voditelj je osobito istaknuo da zavjet siromaštva zahtijeva unutarnju slobodu, tj. stav nenavezanosti. Svjesne smo da nam svakodnevno valja raditi na tom unutarnjem oslobađanju kako bismo mogle biti sretni i slobodni u svemu. Zaključile smo da je potrebno znati zahvalno primati sve što dobijemo te biti zadovoljne s onim što imamo. Ne bismo smjele zaboraviti da se siromaštvo ne odnosi samo na materijalno, ono je mnogo više od toga. Siromaštvo je stil života,

jednostavan i skroman, koji se odražava u našim reakcijama i našem ponašanju u zajednici.

Seminar je probudio u nama mnoga pitanja koja smo tijekom susreta podijelile s našom odgojiteljicom i povjerenicom sestara u Misiji s. Françoise Balibuno Ciza. Ona nam je dodatno pojasnila i konkretizirala tekst naših Konstitucija o zavjetu siromaštva.

Seminar je za sve nas bio posebna radost jer smo imale prigodu susresti se međusobno i podijeliti svoja iskustva, osobito s obzirom na življenje zavjeta siromaštva. Neka nam milost Božja i nadalje bude svjetlo i pomogne nam naučeno ugraditi u svakodnevni život.

s. Catherine Bulangalire, *juniorka*

Sjedinjeni u ljubavi

Ostanimo sjedinjeni u ljubavi, moto je proslave dijamantnog jubileja Župe Uznesenja Marijina u Rwanyeni u biskupiji Kabale u Ugandi gdje naše sestre djeluju od 2022. godine.

Jubilej je proslavljen u nedjelju 19. siječnja 2025. godine na prostranom župnom terenu u blizini novosagrađene župne crkve. U organizaciji slavlja bili su uključeni brojni suradnici. Mi sestre, uz pomoć nekoliko mladih djevojaka, bile smo zadužene za uređenje liturgijskog prostora. Bio je to veliki izazov za nas; urediti tu veliku poljanu kako bi prostor bio svečan i prikladan za liturgijsko slavlje koje je predslavio mjesni biskup mons. Callist Rubaramira uz koncelebraciju 19 svećenika i asistenciju jednog đakona.

U propovijedi, oslanjajući se na nedjeljna misna čitanja, biskup je naglasio kako je Bog sklopio savez sa svojim narodom Izraelom obećavši da ga nikad neće ostaviti i prestati ljubiti. „Danas smo mi taj odabrani narod. Mi smo njegova djeca i on nas voli svojom očinskom ljubavlju koja nikad ne prestaje. Na nama je čuvati upaljenu svjetiljku vjere, taj dragocjeni dar“, rekao je biskup. Posebno je istaknuo Marijinu diskretnu prisutnost na koju ukazuje evanđeoski tekst i ustvrdio da Djevica Marija nastavlja bdjeti i nad nama danas, kao u ono vrijeme na dan svadbe u Kani Galilejskoj. Vino koje nam nedostaje može biti neke konkretna životna potreba, posuda koju Isus može ispuniti. Ako je Isus prisutan u našem životu, kao na svadbi u Kani, i naš se život nužno mijenja. Na kraju propovijedi biskup Rubaramira potaknuo je sve prisutne na ustrajno i odvažno življenje vjere u svakodnevnom životu.

Nakon euharistijskog slavlja biskup je blagoslovio kamen temeljac nove zgrade budućeg Učeničkog doma. Izgradnja ovog Doma predstavljena je kao projekt Župe te su poslije blagoslova vjernici donosili svoje novčane priloge za njegovo ostvarenje. Bilo je doista dirljivo gledati kako svatko prema svojim mogućnostima, ali s velikim ponosom i ljubavlju, pristupa i prinosi dar. Svaki je prilog uredno zabilježen te naglas priopćen puku.

U ime predsjednika države svečanosti je nazočila predstavnicu naše regije koja je također dala svoj bogat prilog za izgradnju novog Doma. Uslijedio je program protkan pjesmom i plesovima. Hrane je bilo za sve, a bilo nas je veliko mnoštvo!

Nama, sestrama u Rwanyeni, bila je posebna radost i ponos prisutnost naših sestara, s. Françoise Balibuno Ciza, povjerenice sestara u Misiji i s. Mislave Prkić, ekonomice Misije, koje su na ovu svečanost došle iz Bukavua i u ime Misije darovale lijepi oltarnik za župnu crkvu. Biskup i župnik nisu krili divljenje nad ovim lijepim radom iz radionice crkvenog ruha naših sestara u Bukavuu u DR Kongu.

Bog nas je blagoslovio darom naše Župe osnovane prije 60 godina! Tada je to bila malobrojna župna zajednica, a danas je velika i vrlo živa Župa u svekolikom razvoju.

Proslava dijamantnog jubileja prikazala je bogatu povijest Župe i njezin značajan doprinos lokalnoj zajednici. Događaj je omogućio župljanima da razmišljaju o svojim dosadašnjim postignućima, ali i o sadašnjim izazovima dok s nadom očekuju svjetliju budućnost za ovaj kraj.

s. Bernardine Ntamungo Balamba

Jedan drukčiji Bukavu

Kako prikazati situaciju u Bukavuu u DR Kongu i pisanim riječima izraziti vlastite doživljaje, preispitivanja, strahove, molitve i nadanja?

U našem gradu i njegovoj okolini puno je pitanja bez odgovora, mnogo interpretacija i manipulacija s informacijama. Daleko od toga da bih mogla donijeti analizu razloga i

uzroka nastalih ratnih sukoba, koji u ovom istočnom dijelu Konga tinjaju tridesetak godina a ovih su dana snažno eskalirali te našu pokrajinu, Sjeverni i Južni Kivu, ponovno zavili u plač, bol i smrt. Svima vama koji nas sa zabrinutošću pratite i snažno podupirete svojom molitvom te svakim drugim ohrabrenjem, pokušat ću prenijeti tek nešto od onoga što smo, mi sestre, prošloga mjeseca proživljavale te kako nastavljamo živjeti.

Smrt na ulicama Gome. Dana 26. siječnja ove godine pobunjenička vojska zauzela je Gomu, glavni grad Sjevernoga Kivua. Kada smo to čule, pale su sve one, ionako već oslabjele, nade da se to neće dogoditi, jer u tom dijelu, usprkos višegodišnjim nemirima i ratnim pohodima, živi se, gradi se i grad se razvija. Gledajući video snimke ulaska pobunjeničke vojske u grad, u grlu nam je zastajala svaka riječ, a svaka misao bi se okamenila. Nažalost, taj naizgled tihi ulazak vojske u grad bio je samo privid stvarnosti. Već dan poslije, a i narednih dana, u gradu su se vodile žestoke borbe koje su nemilosrdno odnijele ogroman broj nevinih života: u samo tri-četiri dana borbi bilo je više od 3000 mrtvih tijela na ulicama Gome. Tjedan dana straha i smrti, paleži i silovanja..., milijunski grad bez struje, vode, hrane, lijekova...

Od Gome do Bukavua. Duboko smo proživljavale svaki događaj i svaku vijest iz Gome. Čudesnu zraku utjehe i nade ulijevale su nam vijesti da su živa braća, sestre, rodbina naših sestara i osobe koje osobno poznajemo. Istodobno množila su se pitanja i rasla je bojazan u nama samima: Ako je Goma tako lako pala u pobunjeničke ruke, što će biti s nama u Bukavuu? Stizale su obavijesti o pripremama, predostrožnostima, pripremanju zaliha hrane.

Pobunjenička se vojska brzo kretala iz Gome prema Bukavuu (cestovna udaljenost je oko 200 km). Sela koja se nalaze

na granici Sjevernoga i Južnoga Kivua, Minove i Nyabibwe, vrlo brzo su bila zaposjednuta. U susjednim selima, u Kaleheu i Irambou, bila je velike koncentracija državne vojske. Međutim, ta vojska je bila oslabljena, bez čvrstog reda, bez hrane i discipline te je kao takva nanijela mnogo zla lokalnom stanovništvu. Brojni su mještani, da izbjegnu mučenja i silovanja, napustili svoje kuće i pobjegli u šumu. I obitelji naše sestre i kandidatkinja rodnom iz tih krajeva, nakon višesatnog hodanja, ipak su uspjeli skloniti se u šumama. Nasreću, jer su se već sljedećih dana u njihovim selima vodile borbe, nakon čega su i ta sela pala u ruke pobunjeničke vojske.

Sve je ovo značilo da je pobunjenička vojska bila sve bliže Bukavua. U gradu se događala uistinu „velika seoba naroda“, stvarale su se gužve oko auto-taxija i autobusa koji su prometovali prema Bujumburi (Burundi) i Kigaliju (Ruanda). Grad se praznio. Predstavnici humanitarnih organizacija i veliki broj imućnijih obitelji otputovali su. Također su i neke redovnice i djevojke u početnom redovničkom odgoju napustile grad. Njihov odlazak stvarao je još veći strah kod preostalih mladih pripravnica, a rasla je i nesigurnost te smo 6. veljače morali prekinuti rad u internovicijatskoj školi.

Posljednji dan slobodnog Bukavua. Slutile smo da je samo pitanje dana i sata kad će Bukavu pasti. Moje posljednje hodanje slobodnim Bukavuom bilo je u četvrtak, 13. veljače. Išla sam, kao i obično, pješice do internovicijatske škole s nakanom da u školi obavim važan posao u uredu. Mislim da ću se dugo sjećati ovoga hoda, pedesetak minuta u jednom pravcu. Ulica mi je bila savršeno poznata, a opet, kao da nikad prije nije bila takva. Prometni policajac koji je već dugo stajao na jednom križanju u našoj gradskoj četvrti, zaustavio je promet i prešao ulicu samo da bi me s velikim poštovanjem pozdravio, siromah koji je prozio uz put, djeca beskućnici, jedan stariji čovjek...

prilazili su mi blagohotno, s usklikom: „Sestro i vi ste još ovdje!“ Osjećala sam da me blagoslivljaju. Rekla sam sebi: „Zbilja, potrebno je biti među ljudima, s ljudima, naša prisutnost ovim najmanjima među malenima mnogo znači. Ulijeva im nadu.“ Međutim, malo nakon toga, na povratku prema kući, vojnik s vojnog vozila, odmjerio me je dugim hladnim pogledom i unio mi je strah i nelagodu.

Planirala sam i dan poslije, u petak, ponovno otići u školu da dovršim započeti posao u uredu, ali spletom okolnosti, a i zbog razboritog opreza, u posljednji trenutak sam odustala. Upravo u to vrijeme pokrenulo se povlačenje državne vojske iz grada, što je stvorilo pravi kaos u prometu i nesigurnost. Naše sestre studentice s fakulteta su se taj dan u velikoj žurbi vratile kući i posvjedočile nam da je u gradu doista bilo strašno. Ljudi su bježali, prodavaonice i bolnice su se užurbano zatvarale, a po ulicama je bilo puno vojske. Nitko nije znao što se zapravo događa.

Bukavu okupiran. Sunce je tog dana, 14. veljače 2025. godine, zašlo u znaku okupacije Bukavua. Zapravo, dva dana prije toga, uvidjevši da se Bukavu neće moći obraniti te nastojeći izbjeći borbu i velike žrtve koje su se, nažalost, dogodile u Gomi, odlučeno je da se državna vojska povuče iz grada i dopusti pobunjenicima slobodan ulazak. Potom su predstavnici gradske i regionalne vlasti napustili grad. Iz vojarni u samom gradu te s vojnih uporišta u blizini Bukavua otpočeo je veliki pokret vojske prema unutrašnjosti, preko Nyantendea, naselja koje se nalazi na izlazu iz grada. Međutim, u svom povlačenju oni su „pustošili“ pred sobom. I naše sestre u Nyantendeu morale su se skloniti na sigurnije mjesto jer se njihova kuća nalazi u blizini glavne ceste. U gradu je vladalo opće bezvlašće, kaotičnost, panika, beznade... Mi, sestre naših dviju zajednicama u gradu trebale smo na brzinu dogovoriti što učiniti, kako

se ponašati, gdje se skloniti. Društvenim mrežama širila se vijest da će pobunjenici ući u grad istu večer, u petak 14. veljače. I bilo je tako. „Došetali“ su malo nakon 17 sati, ali ne u velikom broju. Nastala je sablasna tišina. Strah. Što će biti od svih nas? Subota je započela uz zvukove pucnjave. Nitko se nije usuđivao proviriti vani. U zajednici smo organizirale klanjanje pred Presvetima Oltarskim Sakramentom, Službu riječi i pričest. Naša zaštita je molitva. Osjećale smo da se naša molitva sjedinjavala s nebrojenim molitvama sestara cijele naše Družbe, molitvama nama dragih ljudi, znanih i nezvanih iz cijele Hrvatske i svijeta. Molitva nas je i sačuvala.

Poslijepodne i cijelu noć je bilo strašno, neprekidno se čula pucnjava, i to sasvim blizu... U kući smo se sve sklonile u jednu malu prostoriju koja nam se činila najsigurnija, to je postala naša kapelica, a nekima i spavaonica. Isto tako su učinile i sestre u zajednici u Muhungu, a na okupu u maloj prostoriji bile su i sestre i kandidatkinje. Nitko nije znao tko puca, tko se bori i protiv koga. Na radiju nije bilo nikakve službene obavijesti, niti bilo kakvog pojašnjenja situacije. Jedino su putem telefonskih poruka kružile snimke velikih krađa iz spremišta hrane i pića. U nedjeljno jutro proširila se lažna vijest o povratku državne vojske u grad. No, ubrzo su počele stizati snimke masovnog ulaska pobunjeničke vojske u Bukavu. Sve je to izazivalo veliku zbunjenost i nejasnoću o kojoj se vojsci zapravo radi. U 10 sati na glavnom gradskom trgu bilo je mnoštvo vojnika, sami su se predstavili rekavši da su nas došli osloboditi od režima iz Kinshase. Zvuci pucnjave na trenutak su stali. No, ubrzo je gradom počelo „čišćenje“ onih koji su posjedovali oružje, vojničku uniformu ili nešto tome slično. Bez suda, bez bilo kakvog objašnjenja i pitanja nastradala su i neka djeca i mladi. Ljudi su ostajali uglavnom zatvoreni u svojim kućama. Prva

osoba koja je došla na naša vrata tog poslijepodneva bio je naš susjed tražeći malo hrane. On i njegova supruga, kao i većina naših sugrađana, nisu imali gotovo nikakve zalihe, jer živi se dan po dan, i to prodajom sitnica, a sad više nemaju kupaca.

Nedjelja poslijepodne i noć prošli su u strahu. Ponedjeljak mrtva tišina. Sablasno. Nikakvih znakova života. U utorak smo u našoj kapeli prvi put slavili svetu misu. Bilo je to svečano slavlje. Imale smo osjećaj da ponovno započinjemo živjeti.

Život u Bukavu pod okupacijom. Shvatili smo da smo sad pod okupacijom. Država u državi. Nova uprava, odnosno nova vojska počela je provoditi svoje zakone, uglavnom restriktivnim mjerama, rješavanjem problema batinanjem na javnim mjestima i tome slično. Pristizale su razne informacije o „kodu ponašanja“ što je kod

ljudi stvaralo dodatnu paniku. Teško je bilo razlučiti što su stvarne, a što lažne informacije. Najavljeno je obavezno kolektivno čišćenje grada, pod strogim mjerama u slučaju neizvršenja. Mladi su ovu radnu aktivnost iskoristili da se malo i razvesele. Iako poraženi, htjeli su pokazati da im nitko ne smije oduzeti dostojanstvo i pravo na radost.

Nedjelja je u župama bila veoma živa. Crkve su bile pune vjernika koji su svim srcem slavili Boga. Kao da su svi shvatili da jedino Bog ostaje i da nema druge pomoći doli njegove! Tog poslijepodneva prvi smo put pošle u posjet našim sestrama u drugoj zajednici u gradskoj četvrti Muhungu. Bez ikakvog dogovora i najave i one su krenule u posjet nama. U ovom susretu našoj radosti nije bilo kraja, da smo žive i da možemo biti zajedno!

Međutim, s povlačenjem državne vojske iz Bukavua nesigurnost se proširila na obližnja sela i na unutrašnjost pokrajine. Zbog toga su i naše sestre u Luhwinji (udaljenost je oko 90 km od Bukavua) bile primorane potražiti sigurno sklonište zbog jednodnevne pucnjave u njihovu naselju. Ratni pohod se nastavio u južni dio naše pokrajine, prema Uviri gdje su uslijedile jake borbe ostavljajući za sobom veliki broj žrtava.

Aktivnosti u našem gradu su se zaustavile. Jedina aktivnost bile su svakodnevne mise u župnim crkvama, djelomično je radila gradska tržnica i poneka trgovina. S vremenom se nova vlast prestrukturirala i naredila otvaranje škola i nastavak školskih aktivnosti od 24. veljače, ali djeca nisu dolazila u školu, posebno dječaci, zbog straha od prisilnog regrutiranja. Dan-dva prošla bi u nekakvom miru, ponadali bismo se da će započeti neko normalno stanje, no stalno bi se pojavio neki novi sukob, nove žrtve, ponovna nesigurnost.

U ponedjeljak 24. veljače osobno sam prohodala *novim* Bukavuom, do internovicijatske škole kako bismo mogli procijeniti mogućnost njezina ponovnog otvaranja. Grad se doimao mirnim, a istodobno ga je prožimala nelagoda i strah. Ponovno sam susretala ljude koji su mi se obraćali riječima: „Sestro, vi niste otišli iz grada!“. Prisutnost velikog broja vojnika u središnjim gradskim četvrtima ponovno nas je zastrašila i zabrinula te smo odlučili da još nećemo početi s nastavnim programom. Čekajmo bolje dane...

Misleći na katastrofalnu situaciju u Sjevernome Kivu, osobito u Gomi, s ogromnim brojem žrtava nevinih ljudi, te grada Uvire na krajnjem jugu Južnoga Kivu, mogli smo reći da je Bukavu očuvan od velikog broja žrtava, sve dok 27. veljače nisu eksplodirale dvije bombe na glavnom gradskom trgu

za vrijeme velikog skupa novih upravitelja grada s narodom. Poginulo je sedamnaest ljudi, a ranjeno ih je sedamdesetak. K tome svakodnevno slušamo strašne vijest o ubojstvima, od kojih su neka posljedica krađa ili nekih vojnih obračuna. I svakog dana brojimo nove žrtve. Ljudski život je postao kao život bez ikakve vrijednosti.

Kako organizirati život? Škole su djelomično otvorene, ali djeca iz straha ne dolaze na nastavu, fakulteti još ne rade, banke su još uvijek zatvorene, proglašena je nova gradska i regionalna uprava. Na graničnim prijelazima i u državnim uređima koji su započeli radom velik je broj stranih državljana. Ljudi ne izlaze na cestu u vlastitom automobilu iz straha da im ne bi bio oduzet.

Dana 10. ožujka započeo je novi radni tjedan u znaku pokušaja organiziranja nastave u školama, na fakultetima i u internovicijatskoj školi. Danju se u gradu osjeća malo više mira, ali svaka noć broji nove žrtve. Velike borbe su se počele odvijati u obližnjim naseljima i u unutrašnjosti pokrajine.

Tapkajući, polako organiziramo život. Kako će naša pokrajina ubuduće funkcionirati, ne znamo. Znamo da moramo živjeti ovaj život kakav jest i dijeliti patnju s ljudima upravo u ovim konkretnim okolnostima. Znamo da je i sada, osobito sada, važno svjedočiti Krista i nadu koja nas neće iznevjeriti. Prisutnost redovnica ljudima mnogo znači. Mnogi osobito ovih dana dolaze na vrata naših kuća tražeći pomoć u hrani. Ljudi teško preživljavaju. Bogu hvala i veliko hvala svim dobročiniteljima koji nam stalno pomažu i zahvaljujući tome imamo najosnovnije za sebe i možemo pomagati drugima, iako nikome nije dovoljno, ali vjerujemo da Isus i danas daje svoj blagoslov i umnaža onih *pet kruhova i dvije ribice*.

Misionarka

USKRSNE ČESTITKE

*Pobjedniče, Kralju divan,
budi nama milostivan!*

Amen, aleluja!

(Uskrsna posljednica)

Korizma je vrijeme hoda u pokori i intenzivnijeg spomena na Spasiteljevu muku! Tim je putem ići svakom čovjeku pod nebom, jer nam je hoditi s našim učiteljem Isusom ako želimo stići k cilju, k svjetlu uskrsnoga jutra, u slavu vječnog zajedništva s Uskrsnulim i Očev zagrljaj.

Drage sestre i čitatelji Odjeka, želimo vam sretan i blagoslovljen Uskrs!

Vaše sestre s Lovreta

Evo mjesta gdje je bio položen. Evo njegova groba, ali bez Njega u grobu. Uskrsnuo je, besmrtno je, vječan je. Evo uskrsne poruke svima koji traže Isusa Krista.

Umro je jer je čovjek. Uskrsnuo je jer je Bog. Na dan Njegova Uskrsnuća obnovimo svoju vjeru.

Radost Uskrsa i snažnu, uskrsnu vjeru žele vam

sestre iz Dubrovnika

*Uskrsnu Krist, Nada naša,
Put i Život naš!
Aleluja, Aleluja, Aleluja!*

Svim sestrama sretan Uskrs žele

sestre iz Paga

Neka nam slavlje Vazmenog otajstva pročisti obzorja prema vječnosti a Uskrsli Gospodin bio svjetlo, snaga i nada na našem hodočasničkom putovanju.

Sretan Uskrs sestrama i čitateljima Odjeka žele

sestre iz Trpnja

*Marijo, o reci što je? Što ti oko vidjelo je?
Grob ja vidjeh Krista Boga, svijetlu slavu uskrsloga,
Anđele i platno bijelo u kom' bješe sveto tijelo.
Ufanje mi uskrslo je, Krist, moj Gospod i sve moje...*

Sretan Uskrs sestrama i čitateljima Odjeka žele

sestre s Ksavera, Zagreb

*Isus raspjet pokopan, smrt savlada ovaj dan.
Žene dana trećega, vidjele su anđela.
Donijev zorom dragu mast svetom tijelu na počast.
Aleluja, aleluja!*

Drage sestre, sretan i blagoslovljen Uskrs, žele vam

sestre iz Sinja

*Uvečer toga istog dana, prvog u tjednu, dok su učenici u strahu od
Židova bili zatvorili vrata, dođe Isus, stane u sredinu i reče im: Mir
vama! (Iv 20,19)*

Slaviti Uskrs znači staviti Isusa ispred sebe, Nebo ispred zemlje,
Ljubav ispred svih drugih zakona!

Drage sestre, od srca vam želimo takav Uskrs!

Vaše sestre iz Frankfurta!

Drage sestre, molimo da milost Jubileja živi u nama. Budimo
hodočasnice nade! Vjerujemo u snagu uskrsnuća! Živimo uskrslo!

Sretan Uskrs žele vam

vaše sestre iz Imotskog

Gospodine, Gospodaru naš, znamo da je tvoj Sin prošao svoju kalvariju, zato da spasi nas i cijeli svijet.

Mi te usrdno molimo, smiluj se onima koji i danas proživljavaju svoju kalvariju. Pošalji im svoga anđela koji će ih hrabriti kako bi mogli i po tvojim zaslugama i s tobom dočekati zoru uskrsnuća.

Želimo vam radost i milosti uskrsnog jutra!

Vaše sestre i odgajanje iz DR Konga i Ugande

U tišini uskrsnog jutra neka se u našim srcima rodi nova nada i ljubav koju nam je Isus darovao.

Sretan Uskrs žele

sestre iz Glagoljaške, Split

Isus je svojim uskrsnućem pobijedio patnju i bol te nam u baštinu ostavio *Ljubav koja se ne boji smrti* (papa Benedikt XVI.).

Živimo tu ljubav u vlastitoj svakodnevici unoseći nadu u srca onih kojima pogled zamagljuje strah i neizvjesnost.

Blagoslovljen i radostan Uskrs žele vam

sestre s Jordanovca, Zagreb

Žrtva je rastvorila grob.

Ljubav je svladala smrt.

Pobjeda je zapisana riječju Uskrsnuće! Aleluja!

Sestrama i čitateljima Odjeka želimo sretan Uskrs!

Vaše sestre iz Vrbaniceve, Zagreb

Uskrsnu Gospodin doista! (Lk 24,35)

U jubilejskoj 2025. godini pod geslom Hodočasnici nade, susrećemo se s najvećim misterijem koje nam je ostavio Bog: uskrsnuće tijela i život vječni. Dok stojimo pred tom tajnom vjere pokušavamo na različite načine sebi predočavati ovaj veliki dar i radosno kličemo:

Ovo je dan što nam ga učini Gospodin! (Ps 118, 24).

I nema pod nebom drugog imena dana ljudima po kojem se možemo spasiti, osim imena Isusa Krista. (Dj 4,12)

S ovim razmišljanjem, sretan i blagoslovljen Uskrs svim sestrama, prijateljima i dobročiniteljima žele i čestitaju

sestre iz Arbanasa, Zadar

*Iza smrti trećeg dana, kada sinu zora rana,
On uskrsnu uistinu, ljagu grijeha sa nas skinu...*

Kršćanska nada je Božji dar. Ona se rađa iz pouzdanja da Uskrsli Krist uvijek korača s čovjekom i da ga nikad ne napušta.

Drage sestre, neka se naše nasljedovanje uskrslog Krista događa u zajedništvu sa sestrama i najpotrebnijima.

Svim sestrama sretan Uskrs žele

sestre iz Kaštel Lukšića

*Sveđ hvala Kristu uskrslom. Aleluja! Aleluja!
Nek ječi zemljom spašenom. Aleluja! Aleluja!*

Sretan i radostan Uskrs žele

sestre iz Darmstadta

Duh Sveti koji uskrisi Isusa Krista od mrtvih poziva nas da primimo sva bogatstva što nam ih liturgija tijekom Jubilarne 2025. godine nudi za obnovu *unutarnjeg čovjeka*, da budemo nositeljice i autentične svjedokinje nade koja ne vara.

Sretan i blagoslovljen Uskrs!

Sestre s Dobroga

*Zašto tražite Živoga među mrtvima?
Nije ovdje nego uskrsnu! (Lk 24,5-6)*

Drage sestre, neka Isus nađe put do našega srca, ispuni nas milošću kako bismo iskusile njegovu prisutnosti te živjele tako da drugima donosimo radost života.

Blagoslovljen i sretan Uskrs žele

sestre iz Knina

Apostoli pak velikom silom davahu svjedočanstvo o uskrsnuću Gospodina Isusa i svi uživahu veliku naklonost. (Dj 4,33)

Nakon kiše dolazi sunce, nakon noći dolazi dan, nakon križnog puta dolazi Uskrs.

Drage sestre, životom svjedočimo o pobjedi Krista uskrsnuloga i otvorimo vrata nade!

Sretan vam i blagoslovljen Uskrs!

*Valentina Sitaš, postulantkinja
i s. Nedjeljka Milanović Litre, odgojiteljica novakinja i
postulantkinja*

NAŠI POKOJNICI

S. M. Estera Žaknić

Dragocjena je u očima Gospodnjim smrt pobožnika njegovih. (Ps 116,15)

Okrijepljena svetim sakramentima, dana 21. prosinca 2024. godine u Splitu, u 93. godini života i 70. redovništva blago je u Gospodinu usnula naša draga s. Estera Žaknić.

Sprovod drage nam pokojnice bio je u ponedjeljak 23. prosinca 2024. godine u 14.45 sati u Splitu na groblju Lovrinac. Sveta misa zadušnica slavila se nakon sprovođa u samostanskoj kapeli na Lovretu.

Oproštajni govor

U subotu, 21. prosinca blago je u Gospodinu preminula naša s. Estera. Iako svjesni njezinih visokih godina, ipak možemo reći da nas je odlazak s. Estere iznenadio. Dani najbliže priprave za Božić, kada nas sve podsjeća na rođenje Spasitelja koji će poravnati ono što je neravno i donijeti mir i pravdu, kao da nam žele ublažiti tugu zbog rastanka sa s. Esterom i usmjeriti misli na ono što iščekujemo. Do prije dva tjedna satima je molila u našoj lovretskoj kapeli, uporno se odupirući bolesti koja ju je sve više svladavala.

Poznajemo s. Esteru kao sestru koja je neprestano bila u kontaktu sa svojim sestrama, kao i s velikim brojem ljudi iz raznih mjesta u kojima je boravila. Najradije nas je poučavala o stvarima koje su nam bile manje poznate. Pratila je život Crkve, stanje u domovini i svijetu. Može se reći da je radosno živjela svaku minutu svoga života. Imala je veliku osjetljivost koju posjeduju ljudi s velikim interesom za sve oko sebe: za sudbinu bližnjega, za stanje u zajednici, za budućnost Crkve, za zaštitu prirode, posljedice novonastalih ratova. Nema sadržaja koji je nije zanimao i o kojem ne bi mogla razgovarati.

S. Estera Žaknić, krsnim imenom Marija, rođena je 25. ožujka u Blatu na Korčuli od oca Antuna i majke Frane. U rodnoj je župi krštena i završila osnovnu školu. Kao djevojka bila je članica *Kćeri Marijinih*. U kandidaturu stupa u travnju 1954., u postulaturu u travnju 1955., u novicijat 4. listopada 1955., prve zavjete polaže 5. listopada 1956., a doživotne 5. listopada 1961. Kratko je boravila u zajednici Pojišan-Split i Imotski. Najveći dio života provela je u Zadru i Splitu. Od 1958. do 1994. živjela je u Zadru. Uz rad u bolnici završila je srednju medicinsku školu u Zadru, te višu medicinsku u Zagrebu. Uz to je svirala u župama u Arbanasima, Belafuži i Debeljaku. Jedno šestogodište bila je kućna predstojnica. Tako je i nakon odlaska mirovinu 1994. godine nastavila obavljati više dužnosti: uz rad u Savjetovalištu pri Caritasu Splitsko-makarske nadbiskupije radila je na porti Doma za starije i nemoćne osobe Lovret do 2003. godine, a nakon toga, sve do 2018., pomaže u kuhinji na Lovretu.

U preporuci za ulazak u samostan župnik je o Mariji napisao da je djevojka “posve besprije-kornog ponašanja od svoga djetinjstva do danas”. Ta želja za *besprije-kornim životom* nije ju nikada napuštala.

Pri odlasku u mirovinu Zadarski *Narodni list* 18. veljače 1994. godine piše: “Mnogim će Zadranima, ne samo kardiološkim pacijentima, već i onima koje je glazbi i vjeronauku u crkvi sv. Franje u Debeljaku i Kožinu poučavala sestra Estera, nedostajati njezina uslužnost, srdačnost, njezini savjeti.”

Nama će s. Estera ostati u sjećanju kao sestra koja je svoje misli glasno govorila. Bila je s nama na molitvi i objedima do posljednjih dana. Živjela je zajedno s Provincijom. Sve što se događalo u zajednici, ona bi srčano proživljavala. Njezino rodno Blato zauzimalo je povlašteno mjesto u srcu, unatoč radosnom življenju na drugim mjestima.

Ovaj rastanak od s. Estere doživljavamo u vjeri i nadi kao svojevrsnu radost zbog visokih godina, kojima ju je Gospodin podario, te okončanja bolesti i patnje, njezinih vjernih pratiteljica. Način života s. Estere nije dozvoljavao dugotrajnu tugu. Uvijek je bila okrenuta radosti. Vjerujem da nas gleda *odozgor* i želi mir i dobro svojoj Provinciji.

U ime svih sestara *Provincije Presvetog Srca Isusova* obitelji s. Estere izražavam iskrenu sućut. Pokoj vječni daruj joj, Gospodine!

s. Lidija Bernardica Matijević,
provincijska predstojnica

S. M. Vitomira Damjanović

Ja sam uskrsnuće i život: tko vjeruje u mene, ako i umre, živjet će. (Iv 11,25)

Okrijepljena svetim sakramentima, dana 7. ožujka 2025. godine u Zagrebu, u 83. godini života i 65. godini redovništva blago je u Gospodinu usnula naša draga s. Vitomira Damjanović.

Sprovod drage nam pokojnice bio je u srijedu 12. ožujka 2025. godine u 14.15 sati na gradskom groblju Mirogoj u Zagrebu. Sveta misa zadušnica slavila se nakon sprovoda u samostanskoj kapeli na Jordanovcu.

Oproštajni govor

U petak, 7. ožujka blago je u Gospodinu preminula naša s. Vitomira. Od 2016. godine boležala je od više teških bolesti, a posljednji mjeseci bili su joj vrlo teški i bolni. Svoje stanje, koje ju je vezalo uz bolesnički krevet, godinama je podnosila strpljivo i mirno. Prihvatila je svoj križ i posvetila se molitvi i razmatranju. Njezina duhovna jakost i živa vjera davali su joj nadu da će izdržati teške bolove, a razmišljanje o posljednjim stvarima vodilo je s. Vitomiru kroz cijeli životni vijek.

S. Vitomira, krsnim imenom Janja, rođena je od oca Marka i majke Mare, rođene Barać 23. prosinca 1942. godine u Strupniću, a krštena je u župi Ljubunčić. Kao najstarija od devetero djece nosila je urođenu odgovornost i ozbiljnost. Smatrala je da je obiteljski odgoj nezamjenjiv, jer mlada osoba treba putokaz. Ona ga je imala i sa zahvalnošću je isticala obiteljsku baštinu kao temelj na kojem je gradila svoju osobnost, pobožnost i redovnički put.

Molitveni život i odlazak u samostan duguje svojoj majci s kojom je molila i išla u crkvu. U kandidaturu stupa 25. srpnja 1957., u postulaturu 7. ožujka 1960., u novicijat 8. rujna 1960., prve zavjete polaže 9. rujna 1961., a doživotne 9. rujna 1966. godine. Obavljala je razne domaćinske poslove. Djelovala je kao sakristanka u Katedrali sv. Stošije u Zadru, u samostanu na Dobrome i župi Gospe od Zdravlja u Splitu, a više od tri desetljeća bila je sakristanka u svetištu i župi Majke Božje Lurdske u Zagrebu.

S. Vitomira je imala posebnu jednostavnost u izražavanju, što je samo preslik unutarnjih razmatranja. Ne samo da je malo govorila, nego su te riječi bile izrazito jasne. Nakon njezine jedne rečenice nije trebalo dalje ništa pitati niti objašnjavati. Bilo koja započeta tema razgovora završila bi s kratkim i jasnim zaključkom o redovničkom životu, te uputama za nas mlađe koji nismo prošle određeno iskustvo. Evo nekoliko misli s. Vitomire: „Krist je jedini koji oblikuje osobu onako kako je to prirodno i najbolje za nju. Ono što mi vidimo kao nepravdu, Krist uređuje. O tome se ne treba puno govoriti, jer se zna onoliko koliko je potrebno. I vrlo važno: mir u duši ne dolazi besplatno, nego kroz muku.“

S. Vitomiru smo doživjeli kao redovnicu, sretnu, prepuštenu i predanu Božjoj volji uz blagi osmijeh na licu, uz zahvaljivanje Bogu koji nas sve voli i poznaje bolje nego mi sami sebe.

Kaže se da s vremenom sjećanja blijede, ali nikada ne blijedi osjećaj koji se budi u blizini neke osobe. Mi ćemo pamtili osjećaj na sretnu i ispunjenu redovnicu, s. Vitomiru. Svoj životni poziv nikada nije završila, nego je svakodnevno tražila put k vječnoj ljubavi. To smo svi doživjeli u njezinoj blizini. Zahvalne za primjer vrijedne i predane redovnice ostajemo u razmišljanju o svemu što smo doživjele, osobito o onome što nismo razumjele s vjerom da nas s. Vitomira prati svojom molitvom.

U ime sestara Provincije Presvetog Srca Isusova obitelji s. Vitomire izražavam iskrenu sućut.

Pokoj vječni daruj joj, Gospodine!

s. Lidija Bernardica Matijević, *provincijska predstojnica*

Sestre naše Družbe

- S. Aleksija Sardelić**, živjela 102 godine, u Družbi 76 godina, preminula 4. studenoga 2024., Split
- S. M. Estera Žaknić**, živjela 92 godine, u Družbi 69 godina, preminula 21. prosinca 2024., Split
- S. M. Jacinta Núñez**, živjela 92 godine, u Družbi 72 godine, preminula 27. prosinca 2024., Formosa
- S. M. Bernardette Legovich**, živjela 89 godina, u Družbi 60 godina, preminula 28. prosinca 2024., Cormos
- S. M. Branka Stjepanović**, živjela 77 godina, u Družbi 58 godina, preminula 16. siječnja 2025., Zagreb
- S. M. Bernardeta Makcy**, živjela 71 godinu, u Družbi 50 godina, preminula 7. veljače 2025., Alexandria
- S. M. Filoteja Petrović**, živjela 79 godina, u Družbi 58 godina, preminula 28. veljače 2025., Zagreb
- S. M. Ema Marković**, živjela 97 godine, u Družbi 67 godina, preminula 3. ožujka 2025., Repnje
- S. M. Vitomira Damjanović**, živjela 82 godine, u Družbi 64 godine, preminula 7. ožujka 2025., Zagreb
- S. M. Paola D'Auria**, živjela 77 godina, u Družbi 57 godina, preminula 1. travnja 2025., Rim

Rodbina sestara

- Marija Poljak**, sestra naše s. Celestine, preminula 8. siječnja 2025. godine
- Ante Drmić**, brat naše s. Matije, preminuo 21. siječnja 2025. godine
- S. Lucija Baković**, sestra naše s. Romane, preminula 1. ožujka 2025. godine
- Ante Bilokapić**, brat naše s. Tihoslave, preminuo 26. ožujka 2025. godine

Zahvale

Uime svoje i moje šire obitelji hvala svima koje ste na bilo koji način izrazile sućut povodom smrti moje drage sestre Marije Poljak. Vama Gospodin obilno naplatio, a mojoj sestri dao udio među svojim svetima.

Počivala u miru Božjem!

zahvalna s. Celestina Masnić

Drage sestre, 21. siječnja preminuo je moj dragi brat Ante. Svima vama koje ste mi, na bilo koji, način izrazile svoju sućut i blizinu, iskreno zahvaljujem.

Gospodin mu podario vječni mir.

s. Matija Drmić

PRILOZI

Nada... ne postiđuje (Rim 5,5) i jača nas u nevolji

Poruka pape Franje za 33. Svjetski dan bolesnika

... u bolesti, ako s jedne strane osjećamo svu svoju krhkost stvorenja – tjelesnu, psihičku i duhovnu – s druge pak strane doživljavamo također blizinu i suosjećanje Boga koji je u Isusu dijelio našu patnju i trpljenje. On nas ne napušta i često nas iznenadi darom ustrajnosti za koju nikada nismo ni mislili da je imamo i koju sami nikada ne bismo sami stekli.

Draga braćo i sestre!

Slavimo 33. Svjetski dan bolesnika u Jubilejskoj 2025. godini, u kojoj nas Crkva poziva da postanemo “hodočasnici nade”. U tome nas prati Božja riječ koja nam preko sv. Pavla daje poruku velikog ohrabrenja: “Nada... ne postiđuje” (Rim 5,5), već, štoviše, krijepi nas i jača u nevolji.

Utješne su to riječi, ali one mogu pobuditi i neka pitanja, osobito kod onih koji pate. Na primjer: kako ostati jaki kad nas snađu ozbiljne, iscrpljujuće bolesti koje zahtijevaju skupo liječenje koje si možda ne možemo priuštiti? Kako biti jak kad, osim vlastite patnje, gledamo i patnju naših najdražih koji se, iako su uz nas, osjećaju nemoćnim da nam pomogne? U svim tim okolnostima osjećamo potrebu za potporom većom od nas samih: trebamo Božju pomoć, njegovu milost, njegovu providnost, onu jakost koja je dar njegova Duha (usp. *Katekizam Katoličke Crkve*, br. 1808).

Zadržimo se, dakle, nakratko u razmišljanju o Božjoj prisutnosti u blizini onih koji pate, osobito pod tri vida koji je karakteriziraju: *susret, dar i dijeljenje*.

1. *Susret*. Kada Isus šalje sedamdeset i dvojicu učenika (usp. Lk 10, 1-9), potiče ih da govore bolesnicima: »Približilo vam se kraljevstvo Božje!« (r. 9). Drugim riječima, traži od njih da pomognu bolesnicima da i svoju nemoć, ma kako bolna i teško razumljiva bila, vide kao priliku za susret s Gospodinom. Doista, u bolesti, ako s jedne strane osjećamo svu svoju krhkost stvorenja – tjelesnu, psihičku i duhovnu – s druge pak strane doživljavamo također blizinu i suosjećanje Boga koji je u Isusu dijelio našu patnju i trpljenje. On nas ne napušta i često nas iznenadi darom ustrajnosti za koju nikada nismo ni mislili da je imamo i koju sami nikada ne bismo sami stekli.

Bolest, dakle, postaje prilika za susret koji nas mijenja, postaje prilika za otkrivanje čvrste stijene za koju se možemo držati usred oluja života: iskustvo je to koje nas, pa i po cijenu velikog odricanja, čini sve jačima jer smo svjesniji da nismo sami. Zato se kaže da patnja

uvijek nosi sa sobom otajstvo spasenja, jer nam daje iskusiti blizinu i stvarnost Božje utješne prisutnosti, sve do »spoznanja punine Evandjelja sa svim njegovim obećanjima i njegovim životom« (Sv. Ivan Pavao II., *Govor mladima*, New Orleans, 12. rujna 1987.).

2. To nas dovodi do druge točke za razmišljanje o načinu na koji je Bog blizak čovjeku u patnji, a to je *dar*. Nikada kao u patnji, naime, ne shvaćamo da svaka nada dolazi od Gospodina. Stoga je ona, prije svega, dar koji valja prihvatiti i njegovati, ostajući »vjerni Božjoj vjernosti«, kako lijepo reče Madeleine Delbrêl (usp. *La speranza è una luce nella notte*, Vatikan 2024., Predgovor).

Doista, samo u Kristovom uskrsnuću naš vlastiti život i određenje nalaze svoje mjesto unutar beskrajnog obzora vječnosti. Samo u Isusovom vazmenom otajstvu postizemo sigurnost da »ni smrt ni život, ni anđeli ni vlasti, ni sadašnjost ni budućnost, ni sile, ni dubina ni visina, ni ikoji drugi stvor neće nas moći rastaviti od ljubavi Božje« (Rim 8,38-39). A iz te "velike nade" kao iz nekog izvora izbijaju sve druge zrake svjetla koje nam pomažu nadvladati kušnje i prepreke na koje nailazimo na svom životnom putu (usp. Benedikt XVI., Enciklika *Spe salvi*, 27,31). I ne samo to: sâm Uskrslu korača s nama, naš je suputnik, kao što je bio i učenicima iz Emausa (usp. Lk 24, 13-53). Poput njih, i mi možemo podijeliti s njim svoju tjeskobnost, svoje brige i razočaranja i slušati njegove riječi koje nas prosvjetljuju i u naša srca unose toplinu. Kao i oni možemo ga prepoznati prisutna u lomljenju kruha i tako, iako u granicama sadašnjosti, osjetiti onu "veću stvarnost" koja nam svojom blizinom vraća hrabrost i povjerenje.

3. I dolazimo tako do trećeg vida, a to je *dijeljenje*. Mjesta patnje često su mjesta dijeljenja i uzajamnog obogaćivanja. Koliko često uz bolesničku postelju čovjek nauči nadati se! Koliko često, svojom blizinom onima koji pate, naučimo vjerovati! Koliko često, priginjući se nad one koji su u potrebi, otkrivamo ljubav! Postajemo svjesni da smo "anđeli" nade i glasnici Božji jedni za druge, svi zajedno: bolesnici, liječnici, medicinske sestre i tehničari, članovi obitelji, prijatelji, svećenici, redovnici i redovnice, bez obzira na to gdje se nalazili: u obiteljima, u ambulantomama, staračkim domovima, bolnicama ili klinikama.

I važno je znati dokučiti ljepotu i važnost tih milosnih susreta i naučiti ih upisivati u svoju dušu da ih se ne zaboravi: čuvati u srcu ljubazni osmijeh zdravstvenog djelatnika, zahvalan i povjerljiv pogled bolesnika, brižno i suosjećajno lice liječnika ili volontera, lice puno očekivanja i zebnje supružnika, djeteta, unuka ili dragog prijatelja. Sve su to zrake svjetla koje treba cijeniti i koje, čak i u tami kušnje, ne samo da daju snagu, nego uče istinskoj ljepoti života, u ljubavi i blizini (usp. Lk 10,25-37).

Dragi bolesnici, draga braćo i sestre koji se skrbite za one koji pate, vi u ovom Jubileju imate posebno važnu ulogu. Vaše zajednički hod je, naime, znak za sve, »hvalospjev ljudskom dostojanstvu, pjesma nade« (bula *Spes non confundit*, 11), koja se razliježe mnogo dalje od soba i kreveta ustanova za skrb u kojima se nalazite, potičući i ohrabrujući u ljubavi »zdušnu suradnju cijeloga društva« (*isto*), u skladu koji je ponekad teško postići, ali koji je upravo zato ugodan i moćan, kadar donijeti svjetlo i toplinu tamo gdje su najpotrebniji.

Cijela vam je Crkva na tome zahvalna! I ja vam na tome zahvaljujem i molim za vas, povjeravajući vas Mariji, Zdravlju bolesnih, riječima kojima su joj se utjecala tolika naša braća i sestre u potrebi:

Pod obranu se Tvoju utječemo, sveta Bogorodice.

Ne odbij nam molbe u potrebama našim,
 nego nas od svih pogibelji uvijek oslobodi, Djevice slavna i blagoslovljena!
 Blagoslivljam vas, vaše obitelji i vama drage osobe i molim vas da ne zaboravite moliti
 za mene.

Rim, Sveti Ivan Lateranski, 14. siječnja 2025.

Poruka prigodom Dana posvećenoga života 2025.

Posvećeni život – svjedočanstvo Kristova mira

... za članove svih ustanova posvećenoga života jubilejska je godina povlaštena prigoda za milosni, pokajnički, praštajući i zahvalni pogled na prijeđeni povijesni hod te za obnovu i osvježanje na istom i čistom izvoru Evanđelja...

Poštovane redovnice, redovnici i laici posvećeni u svijetu,
 drage sestre i draga braćo u Kristu!

1. Dan posvećenoga života 2025. godine slavimo u okviru redovne jubilejske godine koju je na svetkovinu Uzašašća, 9. svibnja 2024. godine proglasio papa Franjo bulom *Nada ne razočarava (Spes non confundit)* pod geslom *Hodočasnici nade*. Slavlje jubilejske godine ima svoje duboke korijene u Svetom pismu (Lev 25). U današnjem obliku to je slavlje u Katoličkoj crkvi započelo 1300. godine koju je tadašnji papa Bonifacije VIII. proglasio Svetom godinom i svima koji pod utvrđenim uvjetima pohode rimske bazilike apostolskih prvaka Petra i Pavla, udijelio potpuni oprost. Zamisao pape Bonifacija VIII. bila je ta da se Sveta godina slavi svakih stotinu godina, ali se na poticaj vjernikā sljedeća jubilejska godina slavila već nakon pedeset godina, odnosno 1350. godine, što je u skladu s njezinim biblijskim izvorištem, a konačno je razdoblje od pedeset godina prepolovljeno na dvadeset i pet, kako se ustalilo od jubilejske 1475. godine do danas. Tijekom stoljeća slavlje jubilejske godine razvijalo se tako što se obogaćivalo različitim sadržajima, ali su u temelju uvijek ostala dva bitna elementa: oprost i hodočašće.

2. Oprost kao bitni element jubilejske godine utemeljen je u Svetom pismu, gdje u knjizi Levitskoga zakonika čitamo ove riječi: „Tu pedesetu godinu proglasite svetom! Zemljom proglasite oslobađanje svim njezinim stanovnicima. To neka vam bude jubilej, oprosna godina. Neka se svatko vaš vrati na svoju očevinu; neka se svatko vrati k svome rodu!“ (Lev 25,10) Iz tog temeljnog biblijskoga teksta o slavlju Svete jubilejske godine jasno se vidi kako je njezin cilj ponovna uspostava pravednih odnosa u društvu koji su se zbog različitih razloga tijekom vremena poremetili. Sukladno tome jubilejska godina značila je davanje prilike svakom čovjeku, obitelji i čitavom narodu za novi početak. Naime, ako je tko, bilo

zbog svoje neodgovornosti bilo bez svoje krivice, upao u škripac i morao se zadužiti ili prodati komad zemlje, te Svete jubilejske godine zemlja mu se vraćala i dug otpuštao. Tako da se to nesretno stanje nije prenosilo na sljedeći naraštaj koji je onda mogao neopterećen dugovima i s većom brižljivošću i marljivošću obrađivati svoju zemlju, uživati njezine plodove i dijeliti ih s drugima.

3. Gledano izvana, ti vrlo praktični biblijski sadržaji Svete godine bili su usmjereni prema održavanju socijalne i ekonomske ravnoteže u društvu, tako da se ne događa to da bogatiji bezobzirno postaju sve bogatiji, a siromašni bespomoćno sve siromašniji. Možda bi tko mogao zaključiti da se tu radi o čisto ljudskim pokušajima kojima se nastoji urediti koliko-toliko pravedno društvo, ali ne zaboravimo da su ti biblijski propisi sastavni dio božanske objave koji imaju veliku i trajnu duhovnu vrijednost. Kao takvi oni nam ulijevaju čvrstu nadu da su pogrešni koraci u životu popravljivi jer je Bog, gospodar vječnosti i vremena, tako rasporedio vrijeme da nam u njemu stalno daje nove prilike za nove početke. U knjizi Levitskoga zakonika govori se o tome kao o povratku na očevinu, ali u tom izrazu otkrivamo mnogo više od ponovnog stjecanja ekonomske baze potrebne za dostojanstven ljudski život. U povratku na očevinu otkrivamo milost i brižnost Oca koji raširenih ruku stalno poziva i u ljubavi okuplja svu svoju djecu.

4. Primijenimo li izraze *povratak na očevinu* i *oprosna godina* na redovnički i posvećeni život, ne možemo a da se ne prisjetimo poziva na *povratak izvorima* o čemu se osobito govori u kontekstu obnove redovničkoga života u duhu Drugoga vatikanskog koncila, čija se šezdeseta obljetnica završetka također slavi u okviru ove jubilejske 2025. godine. Vrijedno je stoga podsjetiti na uvijek aktualno načelo obnove redovničkoga života izraženo u koncilskom dekretu *Perfectae caritatis*, koje glasi: „Prilagođena obnova redovničkog života treba da jednako obuhvati: s jedne strane neprestano vraćanje na izvore svakog kršćanskog života kao i na izvorni duh ustanova, a s druge strane njihovo prilagođavanje promijenjenim prilikama vremena.“ (PC, br. 2)

Te riječi u potpunom su skladu upravo s onim na što nas poziva svaka jubilejska godina, koja nipošto nije neka izolirana točka u vremenu, nego stoji u čvrstom i dinamičnom odnosu i s onim što joj prethodi i s onim što nakon nje slijedi. Drugim riječima, za članove svih ustanova posvećenoga života jubilejska je godina povlaštena prigoda za milosni, pokajnički, praštajući i zahvalni pogled na prijeđeni povijesni hod te za obnovu i osvježenje na istom i čistom izvoru Evanđelja na kojem su se u svom vremenu i prostoru napajali začetnici različitih oblika Bogu posvećenoga života koje je Crkva prepoznala i primila kao darove Duha koji je neprekidno ispunjava novom snagom za život u Kristu.

5. Ne treba ni spominjati to da prilagođavanje prilikama vremena nije nikakvo suobličavanje svijetu na što, uostalom, apostol Pavao upozorava sve kršćane: „Ne suobličujte se ovom svijetu, nego se preobrazujte obnavljanjem svoje pameti da možete razabirati što je volja Božja, što li je dobro, Bogu milo, savršeno.“ (Rim 12,2) Na temelju tih Pavlovih riječi koje pozivaju na *obnavljanje pameti*, isto tako treba reći da se prilagođavanje novim prilikama ne može svesti ni na one samo izvanjske promjene u načinu života i rada u smislu odbacivanja svega onoga što doživljavamo kao nešto zastarjelo i što ne odgovara današnjim okolnostima. Prilagođavanje promijenjenim prilikama vremena započinje u nutrini i zapravo znači uvijek iznova u molitvi, studiju i radu tražiti Božju volju i odgovor na pitanje u čemu je i kako život Bogu posvećenih osoba relevantan za svijet i društvo u kojem živimo danas.

U svojoj enciklici *Nadom spašeni (Spe Salvi)* koja govori o kršćanskoj nadi iz 2007. godine, papa Benedikt XVI. istaknuo je misao svetoga Bernarda iz Clairvauxa o tome kako redovnički život nije bijeg od svijeta, nego je redovnicima povjereno poslanje za čitavu Crkvu pa samim tim i za cijeli svijet (SS, br. 15). Na primjeru sv. Bernarda koji je živio na prijelazu iz 11. u 12. stoljeće, papa Benedikt XVI. nastavlja kako su redovnici u srednjem vijeku, među ostalim, vršili to svoje poslanje jednostavnim svjedočenjem plemenitosti i duhovne vrijednosti fizičkoga rada (usp. SS, br. 15), a postavimo li pitanje kako Bogu posvećene osobe svojim životom mogu pokazati odgovornost i relevantnost za svijet danas, smatramo kako ćemo barem neke od odgovora pronaći u geslu ove jubilejske 2025. godine – *Hodočasnici nade*.

6. Jednostavna je činjenica kako je naš ljudski život na ovom svijetu takav da se možemo nazvati *pridošlicama i putnicima* (usp. 1 Pt 2,11) koji prolaze ovom zemljom ne nalazeći u njoj trajnoga boravišta. Tko zastane i zamisli se nad tom istinom, može ga lako obuzeti osjećaj ispraznosti i beznada, ali je ljudska nada i želja za životom ipak toliko jaka da i u svojoj prolaznoj egzistenciji čovjek pokazuje iskrenu brigu i želju za uređenim i sretnim kako osobnim tako i društvenim životom. Nažalost, povijest je puna primjera koji pokazuju kako su promašeni i tragični svi oni slučajevi kada su ljudi htjeli ostvariti tu svoju želju polazeći od ideologija koje nisu priznavale i poštivale istinu o čovjeku u njegovim temeljnim životnim relacijama s Bogom, s drugim ljudima i s čitavim ostalim stvorenjem. Ali znamo da postoji i pravi način ostvarenja tih čovjekovih težnji, koji se prikladno može nazvati *hodočasničkim*, jer on prolaznu ljudsku egzistenciju na ovoj zemlji preobražava upravo u put *nade koja ne razočarava*.

7. Ističemo dva važna elementa koja su karakteristična za hodočašće, koja je iskusio svatko tko se ikada uputio na časni put prema nekom svetom mjestu. Prvo, svako hodočašće ima svoj cilj, što nas podsjeća na to da naš životni put nije besciljan i beznadan, a drugo, mi na tom putu nismo sami i prepušteni sami sebi. I jedno i drugo tako je povezano da se cilj hodočašća na svoj način ostvaruje već na putu. Bez obzira na koje sveto mjesto hodočastili, cilj hodočašća jest susret sa svetim i živim Bogom, a on zapravo započinje već na prvom koraku jer Bog, da bi bio s nama, ne čeka nas tek na kraju puta, nego nas čitavim putem vodi do punog ispunjenja svojih obećanja koja nam je dao u svom Sinu Isusu Kristu koji reče: „Ja sam Put i Istina i Život: nitko ne dolazi Ocu osim po meni.“ (Iv 14,6)

Hodeći u toj vjeri i nadi, hodočasnici se spontano povezuju i evanđeoski oslanjaju jedni na druge kao i na gostoljubivost i otvorenost svakog čovjeka kojega susretnu na svom putu. Tako hodočašće postaje prava škola u kojoj učimo kako se istinsko zajedništvo među ljudima ne gradi ni na kakvoj jednodimenzionalnoj ideološkoj indoktrinaciji, nego na vjeri u Boga kojemu je stalo do svakog čovjeka i na međusobnom povjerenju koje u svakom čovjeku vidi ljubljeno Božje stvorenje. Bogu posvećene osobe po svojoj naravi svim ljudima u svijetu svjedoče upravo takvu hodočasničku egzistenciju u kojoj su životni cilj i put do toga cilja tako čvrsto povezani u Kristu *po kojemu i jedni i drugi u jednome Duhu imamo pristup Ocu* (usp. Ef 2,18).

8. Poziv i poslanje koje Bog daje ljudima, uvijek se ostvaruje u konkretnosti određenoga vremena i prostora. Stoga ne možemo ne spomenuti kako istodobno s redovnom jubilejskom godinom koju slavimo u zajedništvu s cijelom Crkvom, obilježavamo u hrvatskom narodu 2025. godine i 1100. obljetnicu splitskih crkvenih sabora i početaka Hrvatskoga kraljevstva o čemu su biskupi Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine vjernicima uputili pastirsko pismo. Uloga crkvenih redova i ustanova

posvećenoga života u evangelizaciji i duhovnosti hrvatskoga naroda kako u prošlosti tako i danas tolika je da se ne može ni zamisliti kakav bi kršćanski život u hrvatskom narodu bio bez njih. No velika djela koja su prošli naraštaji Bogu posvećenih osoba činili u svojoj poniznosti, ne bi nam danas smjeli postati uzrokom naše uznositosti, nego snažan poticaj da i sami u svom vremenu ponizno i radosno dajemo sve od sebe na hodočasničkom putu spasenja svih ljudi. Vjerujemo kako će na taj način rasti i ostvarivati se i ona nada da će Bog u svojoj providnosti pozivati i pridruživati svom djelu spasenja nove naraštaje osoba koje će mu se vjerno odazivati u različitim oblicima posvećenoga života.

S tim mislima i poticajima, nasljeđujući primjer Majke Marije i Josipa, koji su se u Božjem hramu divili svemu što se govori o Kristu (usp. Lk 2,33), želimo da vam Dan posvećenoga života 2025. godine bude pun Božjega mira, radosti i nade.

Zagreb, 10. siječnja 2025.

U ime Vijeća HBK
za ustanove posvećenoga života i družbe apostolskoga života,
mons. Zdenko Križić, predsjednik

U ime HRK,
s. Lidija Bernardica Matijević SSFCR, predsjednica

Izdaje:
Provincijalat
Provincije Presvetoga Srca Isusova
školskih sestara franjevačka Krista Kralja
21000 Split, Lovretska 9
Tel.: 021/ 319-805
Faks: 021/ 319-358

E-mail:
skolske-sestre-franjevke@st.ht.hr

web:
skolske-sestre-franjevke.hr

Odgovara:
s. Lidija Bernardica Matijević

Uredništvo:
s. Marina Fuštar
s. Natanaela Radinović
s. Mirjana Puljiz

Naslovnica:
s. Karolina Bašić

Oblikovanje:
Silvio Družević

Tisak:
Jafra-print d.o.o.

